

YOZUEE

Yá pọ́ kú láε bee guu

Yozuee lápi lé a bọ́lekewēε lá Mọ́zi gēε Yozuee d̀baa Isailiọ́nε, lá aa Kanaa b̀su s̀ı́ ń lá wà b̀supi kpaalené bui ń buio, aa z̀lez̀leu. Lápi kpaalea leε àaōε ọ́n ke:

Kanaa b̀su sia (1-12)

B̀supi kpaalea (13-21)

Yozuee yá gbεzã (22-24)

Ké Lua b̀su kpà a gbéwa, à lé pọ́ a gbè ń deziọ́nε ń a pọ́ pọ́ a gbè Mọ́ziεọ́ papaε. Yáa Lua kua ń a gbéu guu, an Kanaa b̀su sia yá gbiané, lá an bọ́ Egipi b̀suu yá gbianéwa. Lua mé z̀kà a gbéọ́nε, ọ́me tò aa z̀blè aa b̀ aafia.

B̀su pọ́ aa z̀blèwàọ́ ń b̀su pọ́ g̀ aa siọ́, a kpaaleané bui ń buio ua ń uao lé ọ́lwēε lá Lua ı́ laaidọ́má, asa a tò an baade azı́a tọ́le vı́ε.

Kanaa b̀su sia ń a kpaaleao dau siuawēε guu wi d̀ ké Lua náai vı́, ı́ lé pọ́ a gbènéọ́ papa, mé à k̀ aa nı́zia kpawε, aalı́o àà yá k̀a. Isailiọ́ z̀leε buipále luad̀nsaiọ́ guuá kaiε, asa ı́ ń luanaaikεa b̀dεε. Bee yáı́ Yozuee f̀le zè à Luabaakuarı́nọ́ yá bọ́lekèné gọ́ pọ́ aa káaaa Sikēı́ (24). A ń gbálaai maamaa, ọ́ gbéu zèo wà z̀ble Diı́ε. A gbεa Isailiọ́ ń ń b̀suo yáziọ́ dàale. Za gọ́ bee an ibεε pọ́ liaarı́ziọ́ ı́o ye ń b̀supi símáε gọ́pii. Isailiọ́ s̀, lá Lua mé ń gbá b̀supi mé àà bàa kúrı́nọ́, bee ọ́ ńabiọ́ ı́o d̀rı́ngu m̀d̀m̀d̀. Sema aao yá pọ́ Luapi d̀ilenéọ́ k̀a.

Dii yādileα Yozuee

¹ Dii zòblena Mɔizi gaa gbεα Dii yā'ò Mɔizi zòbāna Yozuee, Nuni née à mè: ² Ma zòblena Mɔizi gà. Fεε bua Yuudēwa la sa, mpi ní Isailiɔ p̄ii, í gē b̄usu p̄ó má kpàwáu. ³ Gu p̄ó á gbá p̄εu p̄ii, má kpàwá lá má ò Mɔiziewae.* ⁴ Sea za guwaiwaiu e geα Libā b̄usuu, sea za swa z̄o p̄ó w̄i mε Uflata e geα ísia p̄ó kú be'ae oi, Itiɔ b̄usupi a ḡó á b̄usu ū p̄iiε. ⁵ E ñ ge ñ gað gbēe a e n gā flo. Lá má kú ní Mɔizio, màa máo kunnɔ. Má n to weo, má pākpanzi bauo.†

⁶ S̄dile, ní w̄oɔ v̄i, asa n̄me n̄ȳo b̄usu p̄ó ma a legbè á dezi káauone ma mè má kpámá† sí, ní kpá gbēε beeɔwa. ⁷ S̄dile, ní w̄oɔ v̄i lé! Laaidɔ ikoyā p̄ó ma zòblena Mɔizi dānewa, ní k̄ūa p̄ii. Nsu kēwà ñ na ɔplai ge zεε oiɔ, n tá ali ke naε. ⁸ To Mɔizi ikoyā lápi yá àɔ ð ní léu, ní lāasookewà fāane ní gwāasīnao. Laaidɔ yá p̄ó kú a guuwa p̄ii, ní zikewà, n tá iɔ na, n yá iɔ bɔ maa. ⁹ Mámε ma yādilenεo lò? S̄dile, ní w̄oɔ v̄i. Nsu to v̄ia n k̄ūo. Nsu to s̄ kēnguo, asa ma Dii n Lua, máo kunnɔ gu p̄ó níle géu p̄iiε.

¹⁰ Ǿ Yozuee ò Isaili dɔaanaone à mè: ¹¹ A b̄o kεεε, í o gbéone aa k̄ūs̄ia s̄ouke, asa ḡoɔ àaɔ gbεα aa bua Yuudēwa la, aai gé b̄usu p̄ó Dii ní Lua kpámá aao v̄i sii. ¹² Yozuee ò Lubeni buiɔne ní Gada buiɔ ní Manase buiɔ leε doo à mè: ¹³ A to yá p̄ó Dii zòblena Mɔizi d̄ilēεε bee d̄águ, à mè Dii á Lua a to à kāmabok̄i e, à b̄usue bee kpàwáε. ¹⁴ Ayāmeto á n̄eɔ ní á n̄éfēnenao ní á p̄otuoɔ ḡo b̄usu p̄ó Mɔizi kpàwáu Yuudē baala, á z̄iḡoɔ i d̄oaa bua á gbéone

* **1:3** Iko 11.24 † **1:5** Iko 31.6-8, Ebe 13.5 ‡ **1:6** Daa 15.7, 28.13

m̄pii, aaiɔ́ n̄ ḡõkeɔɔ k̄ūa, aai d̄oŋl̄é ¹⁵ e Dii àò tó á gb̄éó kámabok̄ii e lá a k̄ééwa, amp̄iɔ́ s̄õ aai ḡõ bùsu p̄ó Dii á Lua lé kpámá v̄i. Bee gb̄ea í su bùsu p̄ó ḡõ á p̄ó ũe beeu, í z̄õl̄e bùsu p̄ó Dii z̄òbl̄ena M̄oizi kpàwá Yuud̄e baala gukp̄e oipiu. § ¹⁶ Ǿ aa w̄èwà aa m̄è: Yá p̄ó n̄ d̄il̄ew̄e pii wá k̄e. Gu p̄ó n̄ wá z̄íu pii wá ḡe. ¹⁷ Lá wa z̄ik̄è M̄oizi yáwa pii, màa wá z̄ik̄e n̄ yáwa l̄o. Dii n̄ Lua aàò kunn̄o, lá a kú n̄ M̄oiziwae. ¹⁸ Gb̄é p̄ó b̄ò n̄ yá kp̄e à ḡi yá p̄ó n̄ d̄il̄e k̄ei, à ḡàe. S̄õdile, n̄iɔ́ w̄ó v̄i lé!

2

Asiigwanaɔ z̄ia Yeliko

¹ Kua Sitiũ Nuni né Yozuee asiigwanaɔ z̄i gb̄eɔn pla asii guu à m̄è: A ḡe w̄ékp̄al̄e bùsupizi n̄ Yelikoo. Ǿ aa ḡè we, aa ḡè p̄īla káalua p̄ó w̄i m̄è Lahabu kp̄éu.* ² Ǿ wa ò Yeliko k̄iáe wà m̄è: Isailieɔ ḡè la oosia wá bùsu asiigwai. ³ Ǿ k̄iapi gb̄éó z̄i Lahabu b̄e aa m̄è: B̄o n̄ ḡõe p̄ó m̄ò n̄ k̄īo, asa wá bùsu asiigwagwaa yáí aa m̄ò. ⁴ A m̄ò l̄è n̄oepi gb̄eɔn plapiɔ́ s̄e ùl̄e k̄ò, ã à m̄è: Gb̄épiɔ́ m̄ò ma k̄īi la s̄ianae. Má d̄õ gu p̄ó aa b̄òuo. ⁵ Ké gu s̄i b̄īiz̄etaḡo, aa b̄òl̄e. Má d̄õ má aa tàuo. A n̄ gb̄esele kpakpa, á n̄ l̄e. ⁶ A m̄ò l̄è à n̄ sé ḡèr̄īn̄o kp̄é musu, à n̄ ùl̄e gb̄òɔna p̄ó k̄al̄ea weu k̄ò. ⁷ Z̄inaɔ p̄èl̄eñzi Yuud̄e z̄éu e a buak̄ii, mé wá b̄īi z̄é tà n̄ kp̄e.

⁸ E asiigwanapiɔ́ aao ḡé w̄úl̄ei, Lahabu d̄èd̄e n̄ k̄īi kp̄é musu, ⁹ a òn̄é: Má d̄õ ké Dii bùsue bee kpàwáe.

§ **1:15** Nao 32.28-30, Iko 3.18-20 * **2:1** Ebe 11.31, Zaa 2.25

Gili gèwágu á yá musu, ò bùsuebeedeo ká gà nípii.
 10 Wá mà lá Dii Isia Tēa í zḡéé ɔɔɔ pɔ a bɔle Egipi† ní
 yá pɔ á kè Siḡ ní Oguoe, a Amoleo kía gbēon plapio kè
 kélékеле Yuudē baale.‡ 11 Ké wá mà, sḡ kèwágu, wá
 nisina nà líwa á yáí, asa Dii á Lua mé musu ní zílēo
 Lua ũ. 12 Lá ma gbēkekèé, ápio sḡ à legbēmee sa ní
 Dii tóo à gbēkеле ma de bedeone. A seelakemee mào
 dḡ sáasā 13 ké á ma mae ní ma dao ní ma vḡio ní ma
 dāunao ní wá gbēo bɔ pii, í wá bɔ ga lézī. 14 ɔ gḡepio
 wèwà aa mè: Mmē ní wá wēni ũ, wámē wá n wēni ũ
 sḡ. Tó ni wá yá'o gbēe mào, tó Dii bùsue bee kpàwá,
 wá gbēkekene síana.

15 ɔ à ní bɔle fenentiu, à ní pila bíi kpe ní bao, asa
 aà kpé pɔ a kuu ku wéle bíiwaε. 16 A òné: A mipε
 gusiḡidewa, ké á gbèselenao su kpaauánɔo yáí. Aɔ
 ulea we ɔɔɔ àaḡ e á gbèselenao su, í gbasá dazeu.
 17-18 ɔ gḡepio òè: Tó wa εa gē á bùsuu, ní bà tēae bee
 do fenentí pɔ níle wá bɔleue beewa, ní n mae ní n dao
 ní n vḡio ní n dāunao ní n de bedeo kãaanzi pii n kpée
 beepiu. Tó ni ke màao, wá bàa ào ku lé pɔ ní tò wá
 gbène guu bo. 19 Tó an gbēe bḡ n kpéu à gè gāae, à
 azia dèn we, wá yán bo. Tó an gbēe kunnɔ kpéu,
 mé wá aà dè, wámē aà gaa a wi wá musu. 20 Tó n
 wá kɔmalekè gbēone sḡ, wá bàa aɔ ku lé pɔ ní tò wá
 gbènepi guu bo. 21 ɔ Lahabu mè: Aɔ dε màa lá á
 òwa. ɔ à ní gbáε, aa tà. ɔ à bà tēapi dḡ a fenentiu.

22 Ké aa pila bíiwa màa, aa mipè gusiḡidewa, ò aa
 ï we ɔɔɔ àaḡ e an gbèselenao gè sùò. An gbèselenapio
 ní wεεle zé sae pii, aai ní eo. 23 ɔ gbēon plapio dàzeu,

† 2:10 Bɔa 14.21 ‡ 2:10 Nao 21.21-35

aa pila s̄is̄ipiɔwa aa bùa swawa. Ké aa kà Nuni né Yozuee kíi, aa yá pó ní lé dàu a siuè píi ²⁴ aa mè: Dii bùsupi nàwēε wá ɔ̄ɪ píie. Bùsupideɔ ká gà nípii wá yái.

3

Isailiɔ buaa Yuudēwa

¹ Yozuee f̄le kɔɔ káaukaau ní Isailiɔ píi. Bɔa Sitiũ aa gè Yuudēi, ɔ aa bòokpà we e aao ge buaiwà. ² Gɔɔ àaɔ gb̄εa Isaili gb̄εzɔɔ bòo kèele, ³ aa yād̄ile gb̄éɔne aa mè: Tó á è Levii bui sa'onaɔ Dii á Lua bàakuaánɔ kpagolo sea, à dazeu, íɔ té ní kpe, ⁴ ké à e d̄ɔ zé pó á sé, asa i zépi se yāao. Aɔ be zāzā lán londo taawa yòoo! Asu s̄ɔ kpagolopizio. ⁵ ɔ Yozuee ò gb̄éɔne: A gb̄ābɔ áziaε, asa Dii a yābɔnsaεε á zānguo zia. ⁶ ɔ à èa ò sa'onaɔne: A Dii bàakuawano kpagolo sé à dɔaa buaò gb̄éɔne. ɔ aa kpagolopi sè aa d̄aaò gb̄éɔne.

⁷ Dii ò Yozueeε à mè: Má na n káfiawa Isailiɔne gb̄ā, aaiɔ d̄ɔ ké má kunnɔ, lá má kú ní Mɔiziowa. ⁸ O sa'ona pó aa ma bàakuaánɔ kpagolo seaɔne, tó aa kà Yuudē ḡɔs̄ɔle, aa ḡε ze íu. ⁹ ɔ Yozuee ò Isailiɔne à mè: A s̄ɔ k̄ai la, í Dii á Lua yāma. ¹⁰ ɔ à èa mè: Beewa áɔ d̄ɔ ké Lua b̄éε kúánɔ, mé a Kanaao yáé ní Itio ní Ivio ní Pelizio ní Giigasio ní Amɔleɔ ní Yebusio. ¹¹ A ma! Wa ḡε Yuudē íu ní d̄únia búu Dii bàakuaánɔ kpagoloo á wáa. ¹² A gb̄éɔn kuεplaɔ sé á guu, bui ní buio gb̄é m̄endodo. ¹³ Tó sa'ona pó aa d̄únia búu Dii kpagolo seaɔ gbap̄èle Yuudē íu, ípi a z̄εε, í pó lé bɔ swa musu i ḡɔ yea gudoũ.

¹⁴ Ké gb̄éɔ f̄le b̄ouu aa d̄azeu, aale ge buai Yuudēwa, sa'ona pó aa Dii bàakuaánɔ kpagolo seaɔ

be ní aε màa. ¹⁵ Pòkεkεgɔɔ p̄ii swapi ì pa e à sìsì sεε. Gɔɔ p̄ó kpagolosεnap̄iɔ kà swapii, ké aa gbap̄εle ìu, ¹⁶ ̄ó í p̄ó lé bɔ swapi musu z̄̄ε, à ḡò yea gudoũ za z̄àz̄ã w̄́εle p̄ó w̄i mε Adamu sae Zaleṭã bùsuu. I p̄ó lé tá Isida Wisideu z̄̄ε míɔ, ̄ó gb̄́εɔ bùa bɔaa ní Yelikoo. ¹⁷ Sa'ona p̄ó aa Dii bàakuaáñɔ kpagolo seao ḡò zεa Yuud̄ε εu tɔɔle giiwa ḡiũgiũ, ̄ó Isaili bui p̄ii be gugiipi u e aa gè bùawà aa làa nípii.

4

Gbè mèn kuεplaɔ didiak̄ɔa seela ũ

¹ Ké Isaili bui p̄ii bùa Yuud̄εwa aa làa, ̄ó Dii yá'ò Yozueeε à mè: ² A bui kuεplaɔ guu à gb̄́εɔ sεu dodo, ³ ní oné aa gbε s̄́εle swa'εu mèn kuεpla gu p̄ó sa'onaɔ zεu súsu, aai buaò aa kále gu p̄ó á iu gwáa. ⁴ ̄ó Yozuee gb̄́εɔn kuεplaɔ ð̄le Isaili buiɔ guu dodo, ̄ó à ní sisi. ⁵ A òné: A gé Yuud̄ε εu Dii á Lua kpagolo aε, á baade i gbε se di a ḡau á Isaili bui dasileu. ⁶ Gbε beeo i ḡóé seela ũ. Tó á néɔ á lá zia, gbε beeo ðéé kpelewa ni, ⁷ à oné, ké wà bùa ní Dii bàakuaáñɔ kpagoloo, ̄ó a í z̄̄ε, ̄ó gbεpiɔ ḡò Isailiɔne a yãɔngubɔ ũ gɔɔpii. ⁸ ̄ó Isailiɔ kè màa lá Yozuee ònéwa. Aa gbε s̄́εle Yuud̄ε εu mèn kuεpla Isaili bui dasileu, lá Dii ò Yozueeεwa. Aa bùaò aa kále gu p̄ó aa ìu. ⁹ Gbè mèn kuεpla p̄ó wa s̄́εle swa'εu sa'ona p̄ó aa Dii kpagolo seapiɔ zek̄ii ̄ó Yozuee ð̄dik̄ɔa, aa ku we e ní a gb̄́ao.

¹⁰ Sa'ona p̄ó aa kpagolopi seao ḡò zεa swa'εu e yá p̄ó Dii ð̄le Yozueeε a ò gb̄́εɔne gè làaò p̄ii, lá Mɔizi ð̄lεèwa. Gb̄́εɔ kè kpakpa aa bùa. ¹¹ Ké aa bùa nípii aa làa, ̄ó sa'onaɔ gbàsa bùa ní Dii kpagoloo gb̄́εɔ wáa. ¹² Lubeni buiɔ ní Gada buiɔ ní Manase buiɔ

lee doo mé d̄baa bùa Isaili bui k̄in̄ion̄e, lá Moizi òné yāawa. Aa ní ḡs̄kebōo k̄ūa. ¹³ An z̄iḡs̄o k̄à gb̄ēon̄ òaas̄ōsoo lee bla (40.000) taawa. Aa bùa ní Dii d̄s̄ao, aa ḡè Yeliko s̄ēu ní z̄ī sōuo. ¹⁴ Ḡōobeez̄ī Dii Yozuee k̄àfi Isailion̄e nípii, ò aa aà yāmà e à ḡè ḡàò, lá aa Moizi yāmàwa.

¹⁵ Ŋ Dii yā'ò Yozuee: à mè: ¹⁶ O sa'ona p̄o aa ikoyā kpagolo sēaon̄e aa b̄o swa'eu. ¹⁷ Ŋ Yozuee òné aa b̄o swa'eu, ¹⁸ ò aa b̄òu. Ké aa gbap̄èle s̄is̄īa, ò swa'ī èa sù a gb̄eu ḡò̄. A p̄à à d̄àgua e à s̄is̄ī s̄è lá a k̄áauwa.

¹⁹ Mo s̄éia ḡōo kwide z̄í ò Isailiò b̄ò Yuud̄ē swa'eu, aa ḡè b̄òokp̄à Giligali, Yeliko gukp̄e. ²⁰ Yozuee gb̄è m̄èn kuēpl̄a p̄o wa s̄èle Yuud̄ē eupiò d̄id̄ik̄ōa Giligali we. ²¹ A ò gb̄ēon̄e: Tó á buiò sù ní maeò là zia aa mè, gb̄e beeo yāasi d̄ea ni, ²² à on̄é á buaa Yuud̄ēwa gugii ū seelae, ²³ asa Dii á Lua a í bàè á t̄áa'oz̄euē, ò a bua lá a bua Isia T̄ēa p̄o à a í bàèwawa. ²⁴ Dii k̄è màa, ké d̄únia bui p̄ii e d̄s̄ ké á gb̄āa v̄i, ápiò s̄ō ò Dii á Lua v̄ia v̄i ḡōoii.

5

¹ Ké Am̄leō k̄ia p̄o kú Yuud̄ē be'ae oio ní Kanaaō k̄ia p̄o kú ísia saeō mà lá Dii Yuud̄ē í z̄ē Isailion̄e aa bùawà, ò s̄ō k̄èngu, an k̄á ḡà nípii Isailiò yáí.

T̄ōz̄ōa Isailion̄e Giligali

² Ḡōo bee Dii ò Yozuee: Gb̄è f̄ēnaō ke, ní t̄ōz̄ō Isailion̄e. ³ Ŋ Yozuee ò wà gb̄è f̄ēnaō ke, ò wà t̄ōz̄ò Isailion̄e gu p̄o w̄i me tia Gyaf̄ōs̄is̄ī. ⁴ Yá p̄o t̄ò à t̄ōz̄òné̄n̄ ke: Isailiò b̄ōlea Egipi gb̄ea, an tá guu ḡōgb̄āō ḡàga guwawaiu p̄iiē. ⁵ Gb̄é p̄o b̄òle Egipiò t̄ōz̄ōa nípiiē. Gb̄é p̄o wà ní í guwawaiu z̄é guu

bɔa Egipi gbɛaɔ, aame aai tɔzɔ ɠiao. ⁶ Isailio be guwaiwaiu wɛ bla e gbɛ́ pɔ de ɠɔgbãaɔ ũ ɠɔɔ pɔ aa bɔ̀le Egipio ɠɛ ɠàɠaɔ pɔii, asa aai Dii yãmao. Dii òné aa wesi bùsu pɔ a a legbè ní deziɔne à kpámále bauo, bùsu pɔ vɛ ní zó'io diupi.* ⁷ An né pɔ Dii tò aa fɛle ní gbɛaɔ ɔ Yozuee tɔzɔ́né, asa gyafɔɔdeɔne, wi tɔzɔ́né zéuo. ⁸ Ké Isailio tɔzɔ́ mɔpii aa làa, aa ɠɔ́ gu pɔ aa bòokpàu we e a bɔ ɠè làaɔ. ⁹ Ǿ Dii ò Yozuee: Ma wí pɔ Egipio dàwá bɔ́é gbãn we. Ǿ wí o gupie Giligali† e ní a gbão.

¹⁰ Isailio bòokpaa Giligali ɔ aa Gɛamusu dikpe† kè Yeliko sɛu we mɔpi ɠɔɔ ɠɛo mɛndosaide zɛ́ oosi. ¹¹ Dikpepi kaa'isizí ɔ aa bùsupi buapɔ́ɔ blè, kãaɔ ní pɔwɛn kpasaaɔ. ¹² An bùsupi buapɔ́ɔ blea gbɛa, ké gu dɔ, manakwɛa§ zè, i kwéné ɔo, ɔ aa Kanaa bùsu blè blè wɛ bee sa.

Dii zɛ́ɔɔ dɔaana

¹³ Ké Yozuee kãikù ní Yelikoo, à wɛsè gugwà, ɔ à ɠɔ́ɛe è zɛa a aɛ, à a fɛnda wò kũa. Ǿ Yozuee sɔ̀aazi à aà là à mɛ: N kú wá kpe yà, ge wá ibɛɔ kpeɛ? ¹⁴ A wèwà à mɛ: Maa no. Dii zɛ́ɔɔ dɔaanan ma ũ, ma kaa lan ke. Ǿ Yozuee kùlèè à wùle a gbɛɛu, ɔ à aà là à mɛ: Yá kpele ma Dii a o mapi a zòblenaɛi? ¹⁵ Dii zɛ́ɔɔ dɔaanapi wèwà à mɛ: N n kyale bɔbɔ, asa gu pɔ ní zɛu kua adoaɛ.* Ǿ Yozuee kè màa.

6

Yeliko bɛ́i kwɛa

* **5:6** Nao 14.28-35 † **5:9** Bee mè bònɛ. ‡ **5:10** Bɔa 12.1-13

§ **5:12** Bɔa 16.35 * **5:15** Bɔa 3.5

1 Wà Yeliko bíibòle gbaò tàta giúgiú Isailio yáí. Gbèe è lé bɔo, mé gbèe è lé gèo. 2 Ǿ Dii ò Yozuee à mè: Gwa, ma Yeliko nàne ní ɔzìe ní a kíao ní a zìgɔɔ. 3 Mpi ní n zìgɔɔ, à ge lia wélepizi gèn do ápii, í su. Aɔ liai gèn dodo màa e gɔɔ soolo. 4 Sa'ona gbèon soplaɔ aɔɔ dɔaaa kpagoloe, aaiɔ kuu kúa. A gɔɔ soplade zì à lia wélepizi gèn sopla gɔɔ pɔ sa'onapiɔ lé kuupe. 5 Tó aa kuupè, aale a ba gá, mé a a ɔ mà, gbépii i kúkuake gbáugbáu, wéle bíi i kwé kákɔa, á baade i mipè lá a ae dɔawa à gèu.

6 Ǿ Nuni né Yozuee sa'onao sìsi, a òné: A Dii bàakuawanɔ kpagolo sé, á gbèon soplaɔ í dɔaaè, á baade iɔ kuu kúa. 7 Ǿ a ò gbéone: A fèle ge lia wélei gèn do. Zìgɔɔ mé aa dɔaa Dii kpagoloe. 8 Ké Yozuee yá'ò gbéone, ɔ sa'ona gbèon sopla pɔ aa kuu kúapiɔ fèle dɔaaa Dii bàakuaínɔ kpagoloe, aale kuupe. 9 Zìgɔɔ be sa'onapiɔ ae, dasi té kpagolo kpe, mé kuuɔ ɔ dɔ. 10 A mɔ lè Yozuee ò gbéone à mè: Asu kúkuakeo. Asu to wà á kíi mao. Asu to yāe bɔ á léuo e gɔɔ pɔ má oé à kúkuake, í gbaso ke. 11 Aa gè lia wélepizi ní kpagoloo gèn do màa, ɔ aa èa tà ní bɔou, aa í we.

12 Yozuee fèle kɔɔ káaukaau, ɔ sa'onao Dii kpagolo sè. 13 Sa'ona gbèon sopla pɔ aa kuu kúapiɔ dɔaaa Dii kpagoloe, aale pé. Zìgɔɔ dɔaaané, dasi té kpagolopi kpe, mé kuuɔ ɔ dɔ. 14 Aa lia wélepizi gèn do a gɔɔ plaade zì, ɔ aa èa tà ní bɔou. Aa kè màa e gɔɔ soolo. 15 A gɔɔ soplade zì aa fèle káaukaau gudɔleia, ɔ aa èa gè lia wélepizi lá aai kewa. Zibeezì aa liai gèn soplæ. 16 A gèn sopladepi gɔɔ pɔ sa'onao lé gé kuupèi gbáugbáu, ɔ Yozuee ò gbéone à mè: A

kúkuake, asa Dii wélepi kpàwáe. ¹⁷ Dii wélepi ní pò pò kúuo díle a pò ũe. Wà ní kaale nípii. Káalua Lahabu ní gbé pò kuaàno a kpéuo mé aa bo níte, asa òme asiigwana pò wà ní zú ùle. ¹⁸ A laaika! Asu pò pò Dii díle a pò ũ kee seo, ké ásu kaaleo yáí. Tó á sè, a yá'i á bðoe, i gð kaalepo ũ. ¹⁹ Anusu ní vuao ní mɔgotē pò ní mɔsi pò píá Dii pòe. Sema wà ka Dii àizee guu.

²⁰ Ké wà kuupè, mé Isailio kúkuakè gbáugbau màa, wéle bíio kwè kákɔa.* † an baade síu a aedɔawa, ò aa wélepi sí. ²¹ Aa pò pò kúuo díle Dii pò ũ, ò aa gbépii kàale ní fèndao, gðeo ní noeo, néfènenao gbèzɔɔ píi ní zuo ní são ní zàa'inao.

²² Yozuee ò gbèon pla pò gè bùsupi asiigwàone à mè: A gè káaluapi kpéu, í boàano ní aà gbéɔ, lá a a legbèèwa. ²³ † èwaasopio gè bò ní Lahabuo ní aà maeo ní aà dao ní aà vùio ní aà dāunao ní aà gbéɔ píi. Aa bòle ní aà daeo píi, ò aa ní kále Isailio bòo sae. ²⁴ † aa tesò wélepiwa ní pò pò kúuo píi, mé i ke ánuusu ní vuao ní mɔgotē pò ní mɔsi pò pò aa sèle kále ní Dii zwàakpe àizeeo bàasio. ²⁵ Yozuee tò káalua Lahabu bò aafia† ní aà de bedeo ní aà gbéɔ píi, ké à asiigwana pò Yozuee ní zí Yeliko asiigwaiò ùle yáí, ò aa gð Isailio guu e ní a gbão. ²⁶ Goo bee Yozuee lekè à mè: Dii láaíke gbé pò a fele Yeliko wéle bee keke kálewa. Tó à a bíi ē kpàle, aà negðe séia mé a ga. Goo pò à a gbaò pèle sò, aà né gbèzāna mé a ga.‡ ²⁷ Dii kú ní Yozueeo, ò aà tó lí bùsupia píi.

* **6:20** Ebe 11.30 † **6:25** Ebe 11.31 ‡ **6:26** 1Kia 16.34

7

Akãa duuna

¹ Isailio b̀̀ yá p̀́ Dii d̄ilenépi kpe. Kaami né Akãa, Zabedi t̄ũna, Zela síwena, Yuda bui mé p̀́ p̀́ Dii d̄ile a p̀́ ũ sè, ̄ Dii p̀́ f̀̀ Isailiozi.

² Yozuee gb̄́ z̄̀ à m̀̀ aa b̀́ Yeliko aa gé Ai p̀́ kú Betav̄ sae Beteli gukpe oi, aa b̀̀supi asiigwa. ̄ aa g̀̀, aa Ai asiigwà. ³ Ké aa s̀̀ Yozueewa, aa ò̀: Aidē b̄́lao, i ka wà gé we píio. Tó gb̄́n òaa kwi ge ḡ́o g̀̀, aa w̄́lepi sié. Nsu gb̄́ da taasiu píio. ⁴ Ké gb̄́n òaa ḡ́o g̀̀ we, ̄ Aidē ní fú, ⁵ aa ní yá b̀́a za ní w̄́le bíib̀̀leu e gbeȳk̄ii, aa ní dede sí̄p̀̀leu gb̄́n blakwi ní sooloo. ̄ s̄̀ k̀̀ Isailiōgu, an nis̄́na nà líwa.

⁶ Yozuee a ula ga k̀̀, a w̄́lea a gb̄́eu Dii kpagolo ae e oosi. Aàpi ní Isaili gb̄́z̄́ b̀̀ b̀̀su z̀̀zu ní mia. ⁷ ̄ Yozuee m̀̀: A'a Dii Lua! Akea n wá bua Yuud̄ewa n wá ná Am̄lēne ní z̄̀í aa wá mid̄ei? Tó wá z̄́lea Yuud̄e baale yãa lé! ⁸ N yá na Dii! Lá Isailio kpekpa ní ib̄́ēne, má o kpelewa sa ni? ⁹ Kanaā ní b̀̀suebeedē aa yápi ma nípii, aai liawázi, aai wá mid̄e d̄úniau. N tó z̄́e s̄̀ be? Nȳ k̄̀o kpelewa ni? ¹⁰ ̄ Dii ò Yozuee: F̄le ze! Bóyã ní w̄́lea n gb̄́eui? ¹¹ Isailio duunak̀̀, aa ma bàakuaán̄o yá gb̀̀o. Aa p̀́ p̀́ má d̄ile ma p̀́ ũ sè, aa kpáí'ò, aa m̀̀afilik̀̀, aa p̀́pi dà ní p̀́o guu. ¹² A yáí tò aai f̄́ ní ib̄́ēo ḡ́ f̄́io. Aa kpekpané, ké aa g̀̀ kaalep̀́ ũ yáí. Máo kúán̄o b̀́o, mé i ke a ma p̀́ p̀́ kú á guu kàale bàasio. ¹³ F̄le ge gb̄́b̀́ n gb̄́́ne. Oné aa gb̄́b̀́ nízīae e gu ò gé d̄oi, asa ma Dii Isailio Lua ma m̀̀ ma p̀́ kú á guue. A f̄́ kaakaanake á ib̄́ēo aeo e à ge p̀́pi b̀̀ò á guu. ¹⁴ Tó

gu d̀̀, à s̄mazi bui ní buio. Bui p̀́ má s̀̀ lí s̄mazi daedaε, daε p̀́ má s̀̀ lí s̄mazi uale ní ualeo, uale p̀́ má s̀̀ s̄, a ḡεo lí s̄mazi dodo. ¹⁵ Gb́́é p̀́ wà s̀̀ ma p̀́pí èwà, wa ade kpsa ní a gb́́́ p̀́iε, asa à ma bàakuaánɔ yá gb̀̀oε, à widà Isailiɔwae.

¹⁶ Yozuee f̀̀ε káaukaa, a tò Isailiɔ s̀̀ Diizi bui ní buio, ̄ gbε Yuda buiɔ s̀̀. ¹⁷ ɔ a tò Yuda buiɔ s̀̀aàzi daedaε, ̄ gbε Zela buiɔ s̀̀. A tò Zela buiɔ s̀̀aàzi uale ní ualeo, ̄ gbε Zabedi ua s̀̀. ¹⁸ ɔ a tò aà ua ḡεo s̀̀aàzi dodo, ̄ gbε Kaami né Akāa, Zabedi t̄ūna, Zela síwena, Yuda bui s̀̀. ¹⁹ ɔ Yozuee ò Akāaε: Né, síana'o, bεεε d̄̄ Dii Isailiɔ Luaε. Yá p̀́ ní k̀̀ omεε. Nsu ñ a kee ulemεεo. ²⁰ ɔ Akāa wèwà à mè: Síanaε, ma duunakè Dii Isailiɔ Luaε. Yá p̀́ má k̀̀n kε: ²¹ Ma Babiloni gomusu kefena è ní p̀́o guue ní ánusuo kiloo pla ní vua kiloo kíniɔ, ̄ a b̄i g̀̀magu, má s̀̀. A ulea εu ma kpéu, ánusuo ku z̄́́ε. ²² ɔ Yozuee gb́́́ z̄́́ we. Aa k̀̀ kpakpa aa g̀̀ g̀̀ aà kpéu, ̄ aa è ulea we, ánusuo ku z̄́́ε. ²³ ɔ aa s̀̀ε m̀̀dò Yozueeε Isailiɔ kíi, aa k̀̀ε Dii aε. ²⁴ ɔ Yozuee ní Isailiɔ Zela síwena Akāa s̀̀ ní ánusupio ní gomusupio ní vuapio ní aà neḡεo ní aà nenɔεo ní aà zuo ní aà zàa'inao ní aà s̄o ní aà zw̄́́akpεo ní aà p̀́o p̀́i, aa g̀̀n̄nɔ Akoo guzulεu. ²⁵ ɔ Yozuee mè: N yá'iw̄́́ε fá! Dii a yā̄m̄nε gb̄́́ s̄. ɔ Isailiɔ aà p̀́pa ní gbεo nípii, aa aà d̀̀ ní aà gb́́́ p̀́i, ̄ aa ní kpsa. ²⁶ Aa gbε káawà, gb̀̀ze z̄́́pi ku we e ní a gb̄́́o. ɔ Dii p̀́f̄́ kpà́ε. A yáí tò w̄́ o gupie Akoo* guzulε.

* **7:26** Bee mè yá'iané.

8

Ai kea kélekele

¹ Dii ò Yozueeε: Nsu to vĩa n kũo. Nsu bilikeo. Zĩgõ sέλε gέrĩnõ n̄pii, í léλε Aiwa, asa ma Ai kía nàne ní ɔzĩe ní aà gbέó ní aà wέλεo ní aà tɔleo. ² Ke Aie ní a kiao lá ní kè Yelikoε ní a kiaoεwa, í ní póc ní ní pɔtuoo naaa á pó ũ sa. Bɔnsae kené ní wέλε kpe. ³ Ɔ Yozuee ní a zĩgõ fέλε gè lélei Aiwa n̄pii. A negõnao sè gbέon ðaasɔɔo leε baakwi (30.000), ɔ à ní gbáε gwāasĩna, ⁴ a òné: A swákpa! A bɔnsaεkené ní wέλε kpe. Asu kē wέlewa zàzāo. Aɔ ku sɔu guu ápii. ⁵ Mapi ní gbé pó kumanɔɔ, wá sɔ wέlei. Tó aa bòle daiwáλε, wío bàalené lán káauwa. ⁶ Aai péwá e aa ké ní wέlewa zà, asa aao e wáλε bàalené lán káauwaε. Tó wáλε bàalené màa, ⁷ í fele á ulekĩi à wέlepi ble. Dii á Lua nàé á ɔzĩe. ⁸ Tó a wέlepi blè, í tesɔwà lá Dii òwa. A laaika à ke lá má díleéwa.

⁹ Ɔ Yozuee ní gbáε, aa gè gu pó aa e ní zámakεu. Aa rízia yè Beteli ní Aipio zānguo Ai be'ae oi. Gwá bee Yozuee ì bòou weε ní a gbέó. ¹⁰ A fέle káaukaau à gbέó kàaa, ɔ aàpi ní Isaili gbēzɔɔo ðaaané e aa gè kàò Ai. ¹¹ Zĩgõ pó kuaànɔɔ sò wέlepizi n̄pii. Ké aa káikũ ní wέlepio, aa bòokpà a gugbāntoo oi bɔaa ní a bɔleo. Guzulε da Ai ní n̄pio zānguo. ¹² Yozuee gbέó sè ðaasɔɔo leε sɔo (5.000). A mɔ lè à ní úλε Beteli ní Aio zānguo kò Ai be'ae oi. ¹³ Isailiɔ bòokpà wέle gugbāntoo oi, mé gbé pó ulεapio ku wέle be'ae oi. Gwá bee Yozuee ì guzulεε.

¹⁴ Ké Ai kía Isailiɔ è màa, aàpi ní a wέledeɔ fέle kè kpakpa, aa gè má ní zĩo gu pó bɔaa ní Alaba sēo. A

dõ gbéõ ulɛa a wéle kpɛo. ¹⁵ Yozuee ní Isailiõ lé ke lá Aideõ lé ní fuwa, aale bàalené, aa mipè gbáawa.

¹⁶ Aideõ kõ sisi pii aa bõle pɛ Yozueeõwa, õ aa pèmá e aa gè kè ní wélewa zà. ¹⁷ Gõee i gõ wéle guuo, aa bõle pè Isailiõwa mípiie, õ aa ní wéle bíibõle tò wëa, aale Isailiõ yá.

¹⁸ Dii ò Yozuee: Sõna pó ní kũa dõ Aiwa, asa má nàne n ɔzle. Ǿ Yozuee a sõnapi dõ Aiwa. ¹⁹ Ké à ɔ pòo màa, õ gbé pó ulɛaõ fèle sɪ wéleu gõõ, aa blè, õ aa kè kpakpa aa tesõwà. ²⁰ Ké Aideõ líli aa ní kpɛ gwà, õ aa è telu gbá da ní wéleá, õ aai gékii e bo, asa Isaili pó bàalè mipè gbáawaõ líaa ní yanapiõwaɛ. ²¹ Ké Yozuee ní Isailiõ è ní gbé pó ulɛaõ wéle sɪ, mé telu gbá daa, õ aa èa lèle Aidepiõwa. ²² Isaili kɪniõ bõle wéleu, aa gè Aideõwa ní zio, õ aa koezõńzi. Aa lèlemá, õ an gbëe i e bõo, an gbëe i e bàalèo. ²³ Ǿ aa Ai kía kù bée, aa gèò Yozuee.

²⁴ Isailiõ Aideõ dède míomiõ buaõ ní sësao an pɛamapi guu. Ké aa Aideõ dède ní fëndao màa, õ aa èa gè wélepiu, aa gbé pó gõ weõ dède lo. ²⁵ Gbé pó gága gɔõbeeziõ gõeo ní nɔeo pii gbëon òaasɔsɔo læ kueplaɛ (12.000). Aideõ sõ, an lén we. ²⁶ Yozuee ɔ pó a sõna kũaopi gĩ dõ e wà gè Aideõ míonzõ. ²⁷ Isailiõ wélepi pɔtuoo ní a póo nàaa tàò lá Dii ò Yozueeewa. ²⁸ Màa Yozuee tesõ Aiwa, a tò à gõ bezia ù, õ à gõ da gii màa e ní a gbão. ²⁹ Ǿ à Ai kía lòo líwa e oosi. Ké íatɛ lé gë kpéu, à mè wà aà gɛ bua líwa wà zu wéle bíibõleu we. Ǿ wà gbɛ kàaawà dasidasi, gbèzepe ku we e ní a gbão.

Dii bàa kua ní Isailiõ Ebalì gbèstst musu

30 Yozuee Dii Isailio Lua gbagbakii bò Ebali gbèsisí musu, 31 lá Dii zòblena Mòizi díle Isailionewa.* A bò lá Mòizi kè a ikoyā guuwa, à mè wà bo n gbe pò wi gápələwà wa àoo.† † Wà sa pò wí a pò káteu à tékū ò Diiwa we n sáaukpasao. 32 † Yozuee ikoyā pò Mòizi kèpi kè gberiowa we Isailio wáa. 33 Isaili pii, beleo n bòmoo n n gbèzōoo n n dōaanao n n yákpalekenaō zea kpagolo sae oplaai n zeeio. An ae dōa Levii bui sa'ona pò aabō Dii bākuañno kpagolo seaowa. Gbépio kini ae dōa Galiziū gbèsisíwa, an kini sō Ebali gbèsisíwa, lá Dii zòblena Mòizi dōaa díle‡ wà samaa'o Isailionewa. 34 Bee gbea Yozuee ikoyāpio kyokènè pii, báaa pò Dii i dañguo n láaipō i kemáo, lá a ku Mòizi ikoyā guuwa.§ 35 Yá pò Mòizi díleo guu pii, a kee ku Yozuee gi a kyokei bílaeo. Baa noeo n néfēnenao n bòmoo pò kú n guuo pii kú wee.

9

Gabaōdeō kōnikēa Isailione

1 Bui pò kú Yuudē be'ae oio, gbèsisídeō n gusalaladeō n ísialedeō e à gè pè Libā būsūwa, Itio n Amoleō n Kanaao n Pelizio n Ivio n Yebusio, ké an kiao Ai yápi bao mà 2 5 aa kō kàaa m̄pii, ké aa ge zika n Yozueeo n aà gbé Isailio.

3 Ama ké Gabaōdeō yá pò Yozuee kè Yelikoē n Aio bao mà, 4 aa kōnikè. Aa kūsūa kàka sakili yaaa guu, aa kàka zaa'inaone n v̄ēe tūu zi paaa naminamiaō. 5 Aa kyale yaaa kekeao kpákpa,

* 8:31 Iko 27.2-8 † 8:31 Bōa 20.25 ‡ 8:33 Iko 11.29, 27.11-14

§ 8:34 Iko 27-28

aa ulakasaɔ dadaa. An pɛɛ kùsũa giigagaa, mé a fukpaɔ.

⁶ Aa fɛɛlè gè Yozuee lè ní a gbɛɔ Giligali bòu, ɔ aa òné aa mɛ: Bùsu pɔ wa bɔu zà. Wá ye à ledoukewanɔ. ⁷ ɔ Isailio ò Ivipionɛ: Tó á be ku la kãie, wá ledoukɛánɔ yòoo!* ⁸ ɔ aa ò Yozuee. N zòblenaɔn wá ũ. ɔ Yozuee ní lá à mɛ: Deɔn á ũi? A bɔ má ni? ⁹ Aa wèwà aa mɛ: Wápio n zòblenaɔ, wa bɔ bùsu zàzãue Dii n Lua tó pɔ ligua yáí. Wa aà bao mà ní yá pɔ a kè Egipio píi ¹⁰ ní yá pɔ a kè Amɔleɔ kía gbɛɔn pla pɔ kú Yuudɛ baaleɔnɛ, Esebɔ kí Siɔ ní Basana kí Ogu pɔ kú Asaloo.† ¹¹ Wá gbɛzɔɔ ní wá bùsudeɔ mɛ wà kùsũa sé, wí mɔ wà á le wà oé á zòblenaɔn wá ũ. Ayãmeto à ledoukewanɔ. ¹² Wá kùsũan ke. Wa bɔð be pɛɛ wãa ũe gɔɔ pɔ wa dazeu, wáɛ mɔ á kii. Gwa lá à giigàga à fù kpà. ¹³ Wá vɛɛ tùuɔn ke. Wa vɛɛ kàu tùu dafu ũe. Gwa lá aa pàapaa. Wá ulaɔ ní wá kyaleɔ gwa. Aa yàayaa tá gbàa pɔ wá ò yáí. ¹⁴ ɔ Isailio ní kùsũa blèrínɔ Dii lé sai. ¹⁵ Yozuee ledoukèrínɔ à mɛ á ní dɛdɛo, ɔ Isaili dɔaanaɔ legbè à yá musu.

¹⁶ An ledoukɛarínɔ gbɛa a gɔɔ àaɔde, ɔ aa mà an be zàrínɔ, wa ku kɔ saɛɛ. ¹⁷ ɔ Isailio dazeu, a gɔɔ àaɔde zí aa kà ní wéɛ kii, Gabaɔ ní Kefilao ní Beeloo ní Kiliayaaliũo. ¹⁸ Aai léɛmáo, asa an dɔaanaɔ legbèné ní Dii ní Lua tóe, ɔ gbépii lé yákütɛka ní dɔaanaɔzi. ¹⁹ ɔ dɔaanapio òné: Wáme wa legbèné ní Dii wá Lua tó. I kũ wà ɔkámá bo. ²⁰ Yá pɔ wá kenén ke: Wá ní tó we lé pɔ wá gbèné yáie, ké Dii su

* **9:7** Bɔa 23.32-33, 34.12 † **9:10** Nao 21.21-35

pokūmabobwáo. ²¹ Ǿ aa èa mè: Wà ní tó, aaiò de wá yàawenao ní wá itonao ũ. Ǿ Isailio zè ní ní dcaanao yápio.

²² Ǿ Yozuee Gabaḥodeo sṣisi a ònè: Bóyāi a eētòwēe maaí? Asi wá kále kō gbáae, ǿ a mè á kúki zāwanoea? ²³ Ma Lua láaikèwáe sa. Ao de aà kpé yàawenao ní aà itonao ũe gōopii. ²⁴ Ǿ aa òè: Wa ò wápio n zòblenaoñe wásawasae lá Dii n Lua ò a zòblena Moiziewa. A mè á bùsu búupi kpáwáe, í gbé pó kúuo midéé pii. A yáí vía wá kúí maamaa wá wēni yá musu, ǿ wa yápi kè. ²⁵ Gwa! Wá kú n ozi sa. Yá pó kènè maa mé a zeví kewēe. ²⁶ Ǿ Yozuee ní bó Isailio ozi, aai ní dedeo. ²⁷ Zibeezi à ní díle Isailio yàawenao ní ní itonao ũ, aaiò yàawe, aaiò íto Dii gbagbakíie gu pó Dii su dileu. Ǿ aa de a ũ e ní a gbāo.

10

Iatē zea gudou

¹ Yelusaleū kí Adonizedeki mà Yozuee Ai sṣi a kè kélekéle, a kè Aie ní a kiao lá a kè Yelikoe ní a kiaoowa. A mà lo Gabaḥodeo kō yāmà ní Isailio, mé aa ku kō sae. ² Ǿ vía Yelusaleūdeò kù, asa Gabaḥóá mēewiaē lán kiae wélewa. A zḥo de Aia, mé a gḥeoá negḥnaoñe. ³ Ǿ Yelusaleū kí Adonizedeki lékpāsākè Heblō kí Oaūe ní Yaamu kí Pilaūo ní Lakisi kí Yafiao ní Egelbni kí Debiiò à mè: ⁴ A mō dōmale, wí gé lélei Gabaḥodeowa, asa aa kō yāmà ní Yozueeoe ní Isailio. ⁵ Ǿ Amoleo kía gbēon soopio, Yelusaleū kía ní Heblō kiao ní Yaamu kiao ní Lakisi kiao ní Egelbni kiao ní ní zīgḥo kō kàaa. Aa gè bōokpà Gabaḥo sae, aa sṣingu ní zṣo.

6 ǃ Gabaḥḥedeḥ gbéḥ zì Yozueewa Giligali bḥou aa mè: Nsu pākpa wápiḥ n zḥblenaḥzio. Ke kpakpa mḥ n wá suaba. Mḥ n dḥwále, asa Amḥleḥ kía pḥ kú gusísídeuḥ káaawázi mḥpii. 7 ǃ Yozuee n a neḡḥnaḥ n a zīgḥḥ bḥle Giligali, aale mḥ mḥpii. 8 ǃ Dii ò Yozueee: Nsu vīakeneó. Ma n náne n ḥzīe, an gbēe a fḥ n gā flo. 9 Bḥa Giligali Yozuee táa'ò gwá e gu gè dḥò, à sù má kándo zezesai. 10 ǃ Dii tò gili gèngu Isailiḥ yá musu, ḥ Isailipiḥ lèlemá aa n dede maamaa Gabaḥḥ we, ḥ aa pè má Betoloni zéu lḥ. Aa n dede e à gè pèò Azeka n Makedaowa. 11 Ké aale bàale Isailiḥne zé pḥ bḥ Betoloni à gè Azeka, Dii loughbe gbène kangu. Gbé pḥ loughbepi n dedeḥ dasi de gbé pḥ Isailiḥ n dede n fēndaḥḥla.

12 Gḥḥ pḥ Dii Amḥlepiḥ nà Isailiḥne n ḥzī, ḥ Yozuee ò Diipie Isailiḥ wáa à mè:

To íatē ze gudoḥ Gabaḥḥa!

To mḥvua ze tēee Ayaloni guzulea!

13 ǃ íatē zè gudoḥ màa, mé mḥvua zea tēee e Isailiḥ gè tḥsì n íbeḥḥwa. Yápi ku Gbē Maaḥ* taalau. Íatē gḥ zea minanguo, i sḥ a tíao e gḥḥ do búu taawa. 14 Wi gḥḥ bee taa e yāao, mé wi e a gbḥao. Dii gbēnazina yāmà, asa àle zika Isailiḥne. 15 ǃ Yozuee tà Giligali bḥou n a gbéḥ píi.

Yozuee Amḥleḥ kíaḥ dēdeḥ

16 Ké kía gbēḥn ḥḥopiḥ bàalè gè ùle gbè'eu Makeda, 17 ḥ wa ò Yozueee wà mè: Wà bḥ kía gbēḥn ḥḥopiḥwa gbè'eu Makeda. 18 ǃ Yozuee mè: A gbè gbèneḥ gále ta epile, í gbéḥ dile we aaḥ dḥa. 19 Asu kámaboo. A

* **10:13** 2Sam 1.18

péle á ibeεozi, í lélemá ní kpe oi, ásu to aa ní wéleo leo. Dii á Lua ní náé á oziε.

20 Yozuee ní a gbéó ní dede e aa ye láai, an gbé pó bòò mé tà ní wéle bíideo guu. 21 O Isailio sù Yozueewa bòou Makeda, aa aafia mípii. Gbëe i f̄s yãe ò ní yá musu bo. 22 O Yozuee m̀e: A pó go gbè'epile, í b̀lemεe ní kía gb̄on soopi. 23 O aa k̀e màa, aa b̀lèè ní kía gb̄on soopi, Yelusaleũ kía ní Hebl̄s kiao ní Yaamu kiao ní Lakisi kiao ní Egebo ni kiao. 24 Ké wà ní b̀le màa, ẽ à Isaili z̄iḡo s̄isi pii, a ò ní d̄oana pó aa ḡeanoo ne à m̀e: A s̄o k̄ai, í gbá z̄e z̄e kíaε beeo waawa. O aa m̀ò gbá z̄e z̄e ní waawa. 25 Yozuee òné: Asu to v̄ia á k̄u. Asu bílikεo. A s̄õdile, ío w̄o v̄i, asa màa Dii a ke ní á ibeε pó á su ále z̄ikaín̄o pii. 26 Bee gb̄ea Yozuee ní dede à ní looloo líwa, baade ní a lío, ẽ aa ḡõ loolooa we e oosi. 27 Ké íatē lé ḡē kp̄éu, à m̀e wà ní ḡeo bua lípio wa wà zuzu gb̄'e pó aa ùlep̄iu. O wa k̀e màa, wà gb̄è gb̄èneo tà ep̄ile, a ku we e ní a gb̄ao. 28 Zibeez̄i Yozuee Makeda sí. A a kía ní a gb̄é d̄ède píi ní f̄endao, à ní m̄ionz̄o. Baa gb̄é m̀endo i bo. O a k̀e Makeda kíaε lá a k̀e Yeliko kíaεwa.

Yozuee ziblea Am̄le bùsuwa

29 Yozuee ní Isailio b̀le Makeda mípii, ẽ aa g̀e Libena aa lèlèwà. 30 Dii wélepi ní a kiao n̄an̄é ní ozi, ẽ aa ní dede ní f̄endao píi, an gb̄e i bo. O aa k̀e a kíaε lá aa k̀e Yeliko kíaεwa. 31 O Yozuee ní a gb̄é b̀le Libena, aa g̀e Lakisi. Aa koez̄õi aa lèlèwà. 32 Dii Lakisi n̄an̄é ní ozi, a ḡoo plaade z̄i ẽ aa sí. Aa gb̄é pó kúuo d̄ède ní f̄endao píi lá aa k̀e Libenaεwa. 33 Ké Ge z̄e k̄i Olaũ m̀ò d̄oi Lakisideole, ẽ Yozuee zibléwà ní aà z̄iḡo, an gb̄e i bo. 34 Aa b̀ Lakisi, ẽ aa g̀e

koezò Egelbnizi aa lèlèwà. ³⁵ Aa wélepi sí zibeezi gòòe, ò aa gbé pò kúuò dède ní fèndao, aa ní míonzò lá aa kè Lakisiéwa. ³⁶ Ké aa bòle Egeloni, ò aa gè Heblò aa lèlèwà. ³⁷ Aa wélepi sí, aa a gbéò ní a kíao dède ní fèndao ní a zòewiadeò. Aa gbé pò kúuò míonzòe, an gbèe i bòò, lá aa kè Egeloniéwa. ³⁸ Ó aa gè Debii aa lèlèwà. ³⁹ Aa wélepi sí ní a kíao ní a zòewiaò píi. Ó aa ní dède ní fèndao, aa gbé pò kúuò míonzòe lá aa kè Heblòéwa, an gbèe i bòò. Aa kè Debiie ní a kíao lá aa kè Libenae ní a kíaoa.

⁴⁰ Yozuee bùsupideò ní a kíao dède píi, gusísìde gbéò ní Negenevedeò ní gusalaladeò ní sìsípòedeò píi. I gbèe to béèò, à gbé pò kú weò míonzòe lá Dii Isailiò Lua òéwa. ⁴¹ A ní dède sea za Kadési Baanèa e à gè pè Gazawa, za Gosè bùsuu píi e à gè pè Gabaòowa. ⁴² Yozuee zìblè kíapiòwa ní ní bùsuò sànu gòòe, ké Dii Isailiò Lua lé zìkané yáí. ⁴³ Ó à tà ní a gbéò Giligali bòou.

11

Yozuee zìblea Kanaa bùsuwa midèa

¹ Ké Azoo kí Yabè a baomà, à gbéò zì Madò kí Yobabawa ní Akésafa kíao ní Simeloni kíao ² ní kía pò kú gugbántoo oio píi, kía pò kú gusísìdeuò ní sègbà pò kú Galile gèomidòkii oio ní gusalalao ní Doo sìsí pò kú be'ae oio. ³ A gbéò zì Kanaa pò kú gukpe oio ní be'ae oiowa píie, Amòleò ní Itiò ní Peliziò ní Yèbusi pò kú gusísìdeuò ní Ivi pò kú Mizipa bùsuu Èemò gbè saeò. ⁴ Aa bòle ní ní zìgòò píi dasidasi lán ísiale ùfàawa. An sòò ní ní sògoò kè zài. ⁵ Ó kíapiò kò kàaa aa mò bòokpà sànu Melou í sae, ké aa zìka ní Isailiò.

6 Ǿ Dii ò Yozueeε: Nsu vīakεnέo. Zia maai kέwa má n na IsailiϞε n ɔzi aa n dedεε. N n s̄o kizā z̄z̄, n n s̄goϞ kpa. 7 Ǿ Yozuee n a z̄iḡo gèma n z̄io m̄pii, aa lèlémá zεzεsai Mεloū í saε we. 8 Dii n náné n ɔzi, ̄ aa n dedε aa pè n gbēεwa e Sid̄o mεεwiau n Misefomaiūo n Mizipa guzule p̄ kú gukpε oio. Aa n dedε, an gbēε i b̄o. 9 Yozuee kènέ lá Dii òewa, à n s̄o kizā z̄z̄ à n s̄goϞ kpàsa.

10 Zibeezi Yozuee èa gè Azoo si, ̄ à a kía dè n fēndao. Azoo pi mé kíapiϞ wéle mide ū yāa. 11 IsailiϞ gbé p̄ kúuo dèdε n fēndao, aa n m̄on̄z̄ε, an gbēε i ḡo, ̄ aa tεs̄wà. 12 Yozuee wélepiϞ si pii n n kíaϞ, à n dedε n fēndao, à n m̄on̄z̄ lá Dii z̄òblena M̄izi òwa. 13 Ama IsailiϞ i tεs̄ wéle p̄ wà èa kàle n bezia gbεuϞwao, sema Azoo p̄ Yozuee tεs̄wàpi bàasio. 14 IsailiϞ wélepiϞ p̄o nàaa n p̄ ū n n p̄oϞ, aa tàò. Aa n gbé̄ dèdε n fēndao pii e aa n m̄on̄z̄, aai gbēε to béεo. 15 Yá p̄ Dii ò a z̄òblena M̄izie, M̄izi yápi ò Yozueeε, ̄ Yozuee kè màa pii, i yá p̄ Dii ò M̄izie kee kpá swáao.

16 Màa Yozuee bùsupi si pii, a gus̄side n Negεvεo pii n Gosē bùsuo pii n bùsu p̄ kú gusalalao n s̄gbāo pii. A Isaili bùsu gus̄side n gusalalao si 17 sea za gbè wáiwai p̄ kú Sei bùsuu e à gè pèò Baali Gada p̄ kú Libā bùsu guzuleu εεm̄o gbε saε. A n kíaϞ k̄k̄ pii, à n dedε. 18 A z̄ikà n kíapiϞ pii à gègē. 19 Ivi p̄ kú Gabāo bàasio wéle i e k̄ yāmà n IsailiϞ, aa n sí z̄i guu piiε. 20 Dii mé tò an swá gbāakù, ̄ aa z̄ikà n IsailiϞ, ké IsailiϞ e n m̄on̄z̄ n

wēnagwasai, à ní midε m̄w̄m̄iō lá a ò M̄w̄ziεwa.*

²¹ Zibeezi Yozuee gè Anaki buio† dèdε gus̄s̄ideu ní Hebl̄so ní Dεbiio ní Anabuo. A ní m̄w̄nz̄ō à ní w̄é̄l̄εo kè k̄é̄l̄εk̄ε Yuda bùsu gus̄s̄ideu ní Isaili bùsu gus̄s̄ideo pii. ²² Anaki buie i ḡs̄ Isaili bùsuu lo, sema Gaza ní Gatao ní Asedodao. ²³ Yozuee bùsupi s̄i pii lá Dii ò M̄w̄ziεwae, s̄ a kpà Isailiowa, a kpaalèné daεdε. O bùsupi ḡs̄ k̄il̄ik̄il̄i z̄ikasai.

12

Kia p̄ Isailiō z̄iblēm̄o

¹ Yuud̄ε gukp̄ε baa k̄ia p̄ Isailiō ní fú aa ní bùsuō s̄im̄o t̄on̄ k̄ε: Ampii aa ku yāa s̄ēgb̄aue sea Aano d̄b̄oi e à gè p̄èð εεm̄o gb̄ewa. ² Am̄oleo k̄i Siō* p̄ kú Eseb̄o. Ome bùsu v̄i s̄é̄ia za Aloee p̄ kú swa p̄ w̄i m̄ε Aano baa, za guzulepi guoguo e à gè p̄è Yaboko d̄b̄owa Am̄oni bùsu z̄oleu. Galada bùsu k̄ini kú we ³ ní Yuud̄ε baa gukp̄εo za Gen̄ezal̄eti is̄idawa e à gè p̄è Isida Wisidewa ní Beȳesim̄o p̄ kú ḡεomid̄k̄i oio e gb̄ēs̄is̄i p̄ w̄i m̄ε Pisiga p̄leu.

⁴ Basana bùsu k̄i Ogu† p̄ d̄ε Lefai bui p̄ ḡōō gb̄é ū mé Asalo ní Edeleio k̄ia ū. ⁵ Ome εεm̄o gb̄ε v̄i ní Salekao ní Basana bùsuō pii e à gè p̄è Gesuu buio ní Maaka buio bùsu léwa. Galada bùsu kp̄edo ku we e à gè p̄è Eseb̄o k̄i Siō bùsuwa. ⁶ K̄é Dii z̄òbl̄ena M̄w̄zi ní Isailiō ní fú, s̄ M̄w̄zi ní bùsupiō kpaalè Lubeni buio ní Gada buio ní Manase buio l̄εe dōn̄ε.‡

⁷ Yuud̄ε baa be'ae oi k̄ia p̄ Yozuee ní a gb̄éō ní fú w̄é̄l̄εo t̄on̄ k̄ε, sea za Baali Gada, Lib̄a guzuleu e à gè

* **11:20** Iko 7.16 † **11:21** Nao 13.33 * **12:2** Nao 21.21-25, Iko 2.26-37 † **12:4** Nao 21.33-35, Iko 3.1-11 ‡ **12:6** Nao 32.33, Iko 3.12-13

pè gbè wáiwai pó kú Sei búsúwa. Búsúpi ò Yozuee kpaalè Isailiõne daædae, ⁸ a gusísíde ní a gusalalao ní sègbão ní a gbepòleo ní a guwaiwaio ní Nεγενεο, búsú pó Itiõ ní Amòleo ní Kanaao ní Peliziõ ní Iviõ ní Yebusiõ kuu yãa. Wéle pó aa de a kíao ùo tóon ke: ⁹ Yeliko, Ai pó kú Beteli sae, ¹⁰ Yelusaleũ, Heblõ, ¹¹ Yaamu, Lakisi, ¹² Egeloni, Gezeε, ¹³ Debii, Gedεε, ¹⁴ Óoma, Alade, ¹⁵ Libena, Adulaũ, ¹⁶ Makeda, Beteli, ¹⁷ Tapua, Efeε, ¹⁸ Afeki, Lasaloni, ¹⁹ Madõ, Azoo, ²⁰ Simeloni Meloni, Akesafa, ²¹ Taanaki, Megido, ²² Kεdesi, Yókenaũ pó kú Kaameli búsúu, ²³ Doo pó kú Doo gusísídeu, Goiũ pó kú Giligali ²⁴ ní Tiizao. Kíapiõ píi gbẽon baakwi ní m̀endoε.

13

Búsú pó Isailiõ i e zìblèwàoo

¹ Yozuee zikù à kà zà, ò Dii òè: N zikù n ka zà, mé búsú pó gò ní sioo zõ maamaae. ² Búsú pó gòpion ke: Filitẽo búsú ní Gesuuo búsúo píi ³ sea za Sikoo dòo pó kú Egipi gukpe oi e à gè pèò Ekeloni búsú zõleu gugbántoo oiwa. Búsúpi wí me Kanaa búsú. Filitẽo kía gbẽon sooo ku Gaza ní Asedodao ní Asekelonio ní Gatao ní Ekelonio. Aviiõ búsú ⁴ ku geomidokii oi lo. Kanaa búsú ku lo sea za Sidõ gbè'eo e à gè pèò Afekiwa ní Amòleo búsúo píi. ⁵ Gebaliõ búsú ní Libã búsú gukpe oio sea za Baali Gada, Eεmo gbepòleu e à gè pèò Amata bõleu. ⁶ Sidõde pó kú gusísídeu sea za Libã búsúu e Misefomaiũ, máme má ní yá Isailiõne. N ní búsú kpaalené ní gbelaao lá má ònewa.* ⁷ Búsúe bee kpaale Isaili bui m̀en kẽokwionε sa ní Manase buiõ lεε doo.

* **13:6** Nao 33.54

Yuudē baa gukpε būsū kpaalεa

⁸ Manase buiɔ lεε do ní Lubeni buiɔ ní Gada buiɔ ní būsū vī kò. Dii zòblena Mɔizi mé kpaalèné Yuudē gukpε oi.† ⁹ Sɛa Aloee pɔ kú Aano dɔɔ sae ní wéle pɔ kú guzulɛpi guoguoo ní Mɛdeba gusalalao e Dibɔ ¹⁰ ní Amɔleɔ kí Siɔ pɔ de Eɛebɔ kía ũ wéleɔ píi e Amɔniɔ būsū zɔleu. ¹¹ Galada būsū ku we ɔ ní Gesuuɔ būsuo ní Maakaɔ būsuo ní gbèsisi pɔ wí mɛ Eemɔo píi ní Basana būsuo píi e Saleka. ¹² Lɛfai bui kɔnaɔ gbé Ogu pɔ de Asalo ní Edeleio kía ũ būsūn we. Mɔizi mé ní fú, ɔ à ní būsū símá. ¹³ Isailiɔ i Gesuuɔ ní Maakaɔ būsū símáɔ, ɔ buipiɔ ku Isailiɔ guu e ní a gbáɔ. ¹⁴ Mɔizi i būsū kpaalε Levii buiɔneɔ. Sa pɔ wí o Dii Isailiɔ Luawa wí a pɔ nísi káteu à tékū nɔɔ mé ní pɔ ũ lá a ònéwa.‡

¹⁵ Kpaalε pɔ Mɔizi kè Lubeni buiɔne daedaεon ke: ¹⁶ Sɛa za Aloee pɔ kú Aano dɔɔ sae ní wéle pɔ kú guzulɛpi guoguoo ní Mɛdeba gusalalao píi ¹⁷ e Eɛebɔ ní wéle pɔ kú gusalalauε beɔɔ píi: Dibɔ, Bamɔti Baali, Bɛbaali Mɛona, ¹⁸ Yaaza, Kedemɔ, Mɛfaa, ¹⁹ Kiliataiũ, Sibema, Zɛleti Sahaa pɔ kú guzulε s̀isiwa, ²⁰ Bɛpeoo, Pisiga gbɛpɔleɔ ní Bɛyɛsimɔo. ²¹ Gusalalapi wéleɔ píi ní Amɔleɔ kí Siɔ pɔ de Eɛebɔ kía ũ būsū píion we. Mɔizi mé aà fù ní Madiáɔ kía pɔ Siɔpi iko vímá aa ku b̀supiuɔ: Evi, Lɛkɛũ, Zuu, Hulu ní Lɛbaɔ. ²² Isailiɔ Bɛɔɔ né Balaau pɔ de m̀sokɛna ũ dɛ we ɔ. ²³ Yuudē dɔɔ mé Lubeni buiɔ būsū zɔle ũ. Kpaalε pɔ aa s̀e daedaε ní a wéleɔ ní a bualouɔn we.

²⁴ Kpaalε pɔ Mɔizi kè Gada buiɔne daedaεon ke:

† 13:8 Nao 32.33, Iko 3.12 ‡ 13:14 Iko 18.1

²⁵ Yazee b̄usu, Galada b̄usu w̄éleɔ, Am̄onio b̄usu kpedo e Aloe e p̄ó kú Laba oi ²⁶ sea Eseb̄ɔ e Lama Mizipa n̄ Betoniũ, sea Maanaiũ e Debii b̄usu. ²⁷ Betalaũ, Benimela, Suko n̄ Zaf̄ɔ ku guzuleu we n̄ Eseb̄ɔ k̄í Sīs̄ b̄usu k̄inio Yuud̄e baa gukpe e Genezaleti ísida sae. ²⁸ Kpaale p̄ó Gada buiɔ s̄è daedaɛ w̄éleɔ n̄ a bualoũɔn we.

²⁹ Kpaale p̄ó M̄oizi k̄è Manase buiɔ lee doɔne daedaɛɔn ke: ³⁰ Sea Maanaiũ aa Basana k̄í Ogu b̄usu è p̄íi n̄ Yaii z̄ɛwia m̄èn bààɔ p̄ó kú weɔ ³¹ n̄ Galada b̄usu kpedoo n̄ k̄í Ogu w̄éleɔ Asalo n̄ Edeleio. Kpaale p̄ó Manase né Makii buiɔ lee do s̄è daedaɛɔn we.

³² B̄usu p̄ó M̄oizi kpaal̄éné ḡɔɔ p̄ó a ku M̄abuo b̄usu s̄égb̄au Yuud̄e gukpe baa b̄ɔaa n̄ Yelikoon we. ³³ I b̄usue kpa Levii buiɔwao. Dii Isailiɔ Lua mé n̄ baa ũ lá a ònéwa. §

14

Yuud̄e baa be'aɛ b̄usu kpaalea

¹ Kpaale p̄ó Isailiɔ s̄è Kanaa b̄usu guuɔn ke. Sa'ona Eleazaa n̄ Nuni né Yozueeo n̄ Isaili bui ua-beleɔ mé kpaal̄éné. ² Isaili bui m̄èn k̄eokwi n̄ k̄inioɔ ɔ wà kpaal̄éné n̄ gbelaao* lá Dii dà M̄oizie a òwa. ³ Yuud̄e baa gukpe ɔ M̄oizi kpaal̄è bui m̄èn pla n̄ k̄inioɔne.† I kpa Levii buiɔwaɔnɔ, ⁴ Yosefu néɔ Manase n̄ Eflaiũ buiɔ mé ḡò bui m̄èn pla ũ. Levii buiɔ i b̄usu kpaaleseo, sema w̄éle p̄ó aao kuuɔ n̄ n̄ dáád̄ákek̄iɔ. ⁵ M̄aa Isailiɔ b̄usu kpaal̄èk̄ɔe lá Dii dà M̄oiziewa.

§ 13:33 Nao 18.20, Iko 18.2 * 14:2 Nao 26.52-56 † 14:3 Nao 32.33, Iko 3.12-17

Hebl̄s kpāa Kal̄ebuwa

⁶ Yuda buīo m̀ò Yozuee k̄i Giligali, ̄ Yefũ̄ne né Kal̄ebu, Kenazi buī òè: N yá p̀ó Dii ò a gb̄é M̀oizīe Kad̄esi Baanēa mapi ní mpio yá musu d̄s.† ⁷ Ké ma ka w̄è bla, Dii z̀òblena M̀oizī ma gbāe Kad̄esi Baanēa, ̄ ma m̀ò b̀usūe bee asiigwà. Ma ea ta aà k̄i, má òè lá a ku ma s̄ guuwa,§ ⁸ ̄ gb̄é p̀ó g̀èman̄oò tò s̄ k̀è ní gb̄é̄ōgu. Mapi lé, má té Dii ma Luazi ní ǹòsem̄endoōe. ⁹ G̀oò bee ̄ M̀oizī legb̄è̄m̄ēe à mè, lá má té Dii ma Luazi ní ǹòsem̄endoō, t̀ōle p̀ó ma gbap̄è̄l̄ewà a g̀ō mapi ní ma buīo p̀ó ũ̄e e g̀ōpii.* ¹⁰ Dii tò má kú e tia lá à a legb̄è̄wa. Za g̀oò p̀ó à yápi ò M̀oizīe g̀oò p̀ó Isailīo be guwaiwaiu, a w̄è blas̄ōn ke. Tia kéwa ma ke w̄è basiīs̄ōo, ¹¹ mé má gb̄ãa v̄i e ní a tiao, lá má v̄i g̀oò p̀ó M̀oizī ma z̄iwa. Má ȳè̄e v̄i e ní a tiao mà gé z̄ikai lán yãawa. ¹² Ma gba gus̄is̄ide p̀ó Dii a yã'ò g̀oòbeezīpi sa. Nz̄iawa n swá mà g̀oò bee Anaki buīo ku we, mé aa w̄é̄le z̄ō b̄īidēo v̄i. Dii āo kuman̄o, mí ní b̀usū s̄ímá lá Dii òwa.

¹³ ̄ Yozuee samaa'ò Yefũ̄ne né Kal̄ebūe, ̄ à Hebl̄s kpàwà kpaalē ũ̄. ¹⁴ Ayã̄m̄eto Hebl̄s g̀ò Yefũ̄ne né Kal̄ebu buīōne e ní a gb̄ão, asa à tè Dii Isailīo Luazi ní ǹòsem̄endoōe. ¹⁵ W̄i o Hebl̄s̄e yãa Kiliataabāe, Anaki buīo t̀ode p̀ó w̄i m̄è̄e Aaba yá̄i.

Bee gbea b̀usū g̀ò da k̄ilikili, wà̄le z̄ikauo.

15

Yuda buīo kpaalēs̄ēa

† 14:6 Nao 14.30 § 14:7 Nao 13.30 * 14:9 Nao 14.24

¹ Kpaale pɔ Yuda buio sɛ daedaɛo gɛ pɛ Ɛdɔũ bɔsuwae e guwaiwai pɔ wɪ me Ziniwa, Isaili bɔsu zɔleu geomidɔkii oi. ² Sea za Isida Wiside leu geomidɔkii oi an bɔsu lɛpi tɔ geomidɔkii oie, ³ à pà Sóigbebole ɔzei, à tɔ Zini oi, à pà Kadesi Baanea ɔzei, à tɔ e Ɛzɔno ní Adaa, à gɛ lɪa Kaakai. ⁴ Bɔa Azemo à pà Egipi zé swaa e à gɛ pɛ ísiawa. An bɔsu lɛn we geomidɔkii oi.

⁵ Gukpe oi an bɔsu lé mé Isida Wiside ũ e Yuudɛ léi. Gugbántoo oi sɔ, sea za gu pɔ Yuudɛ kàu ísidapiwa, ⁶ à tɔ Dɔnkpea, à tɔ Betalaba ɔplai e Lubeni né Bohana gbei. ⁷ Za Akoo guzuleu à tɔ Debii, ɔ à lɪaa gugbántoo oi e Giligali pɔ bɔaa ní Adumiũ gbeboleo, swadɔ geomidɔkii oi. Za we à pà Semesi nibɔna ía e à tɔd Logeli nibɔnai. ⁸ A pà Inɔũ guzulea sɪsɪ pɔ Yebusio wéle Yelusaleũ kuwà geomidɔkii oi pɔleu. Za we à sɪsɪ pɔ kú Inɔũ guzule be'ae oi kù Lefai gusalala leu gugbántoo oi. ⁹ Za sɪsɪpi misonaa à mipè Nefetoo nibɔnawa, à mipè Ɛfɔno gbe wéleowa e Baala pɔ wɪ me ɔ Kiliyaaliũ. ¹⁰ Bɔa Baala à lɪai be'ae oi e gbèsisɪ pɔ wɪ me Seiwa, à tɔ gbèsisɪ pɔ wɪ me Yaaliũ pɔleu gugbántoo oi, ɔ wɪ me ɔ Kesaloni, e Besemesi ní Timinao. ¹¹ A tɔ Ekeloni gbepɔleu gugbántoo oi, à tɔ Sikelona, à pà Baala gbea e Yabene, ɔ à mɪde ísiai.

¹² Be'ae oi Isia Zɔ mé Yuda buio bɔsu zɔle ũ. An bɔsu zɔleɔn we daedaɛ.

*Kalebu zɪblea Heblɪ ní Debiowa
(Dɔa 1.11-15)*

¹³ Yozuee tɔɔle pɔ kú Yuda buio bɔsuu kpà Yefũne né Kalebuwa lá Dii díleèwa. Ɔme Anaki buio dezi

Aaba wéle pò wí me Heblõ ù. ¹⁴ Kalebu Anaki bui pò kú weo yà gběon àaõ, Sesai, Aimani n Talemaio. ¹⁵ Bõa we à gè lèlè Debiideõwa. Debii tón yāa Kiliasefeεε. ¹⁶ ☽ Kalebu mè: Gbé pò lèlè Kiliasefeεεpiwa a sī ò má a nenõε Akesa kpawà nõ ù. ¹⁷ Kalebu dāuna Kenazi né Onieli mé sī, ò Kalebu a nenõεpi kpawà. ¹⁸ Ké à aà sè, à nàewà aà ge tõe wabike a maewa. Ké n̄opi p̄ila a zaāinawa, ò aà mae Kalebu aà là à mè: Bó n̄ yeii? ¹⁹ ☽ a wèwà à mè: Gbēkekemeεε. Lá tõe pò n ma gba ku gbáauε, ma gba a nibõnade sa. ☽ Kalebu aà gbà tõe pò a nibõna ku s̄is̄õna musu n̄ pò pò a nibõna ku guzulεuo.

²⁰ Kpaale pò Yuda buio sè daεdaεon ke: ²¹ Wéleε beeõ ku Yuda b̄usu lé pò kú gbáau Edoũõ b̄usu oie: Kabazee, Edeε, Yaguu, ²² Kina, Dimõna, Adada, ²³ Kedesi, Azoo, Itena, ²⁴ Zifi, Teleũ, Bealo, ²⁵ Azoo Adata, Kelio Ezõnõ pò wí me l̄o Azoo, ²⁶ Amaũ, Sema, Mõlada, ²⁷ Azaagada, Esemõ, Bepele, ²⁸ Azaasuali, Beεseba, Biziotia, ²⁹ Baala, Iiũ, Eεεũ, ³⁰ Elolada, Kesili, Oõma, ³¹ Zikilaga, Mademana, Sansana, ³² Lebao, Siliũ, Aini n̄ Limõo. Wéle kè píi baakwi m̄endosai, an baade n̄ a bualoũõ.

³³ Wéle pò kú Yuda b̄usu gusalalauõ tón ke: Esetao, Zõla, Asena, ³⁴ Zanoa, Enganiũ, Tapua, Enaũ, ³⁵ Yaamu, Adulaũ, Soko, Azeka, ³⁶ Saalaiũ, Aditaiũ n̄ Gedela ge Gedelotaiũõ. Wéle kè ḡeõ m̄endosai, an baade n̄ a bualoũõ.

³⁷ A gb̄ea Zena, Adasa, Midala Gada, ³⁸ Dilana, Mizipa, Yokeeli, ³⁹ Lakisi, Bõzeka, Egelõni, ⁴⁰ Kabõ, Lamasa, Kitelisi, ⁴¹ Gedelo, Bedagõ, Naama n̄ Makedao. Wéle kè ḡeõ n̄ m̄endoo, an baade n̄ a bualoũõ.

⁴² A gbɛa Libena, Etɛɛ, Asã, ⁴³ Ifeta, Asena, Nɛzibu, ⁴⁴ Kɛila, Akazibu nɛ Malesao. Wɛ́lɛ kɛ kɛ́okwi, an baade nɛ a bualoũɔ.

⁴⁵ Ekɛloni nɛ a zɔ̃ɛwɛɔ nɛ a bualoũɔ. ⁴⁶ Wɛ́lɛ pɔ aa ku Ekɛloni bɛ'aɛ Asedoda oio, an baade nɛ a bualoũɛ. ⁴⁷ Asedoda nɛ a zɔ̃ɛwɛɔ nɛ a bualoũɔ. Gaza nɛ a zɔ̃ɛwɛɔ nɛ a bualoũɔ e à gɛ̀ pɛ̀ Egipi zé swawa nɛ isialɛo.

⁴⁸ Wɛ́lɛ pɔ kú Yuda bùsu gusɛsideuɔ tɔn ke: Samii, Yatii, Soko, ⁴⁹ Dana, Kiliasana, Dɛbii, ⁵⁰ Anabu, Esemɔ, Aniũ, ⁵¹ Gosɛ, Olona nɛ Giloo. Wɛ́lɛ kɛ kuɛdo, an baade nɛ a bualoũɔ.

⁵² A gbɛa Alabu, Duma, Esã, ⁵³ Yaniũ, Betapua, Afɛka, ⁵⁴ Humɛta, Kiliataaba pɔ wɛ̀ mɛ̀ lo Heblɔ̃ nɛ Ziooo. Wɛ́lɛ kɛ kɛ́okwi, an baade nɛ a bualoũɔ.

⁵⁵ A gbɛa Maɔni, Kaameli, Zifi, Yuta, ⁵⁶ Yezɛɛɛ, Yɔkedaũ, Zanoa, ⁵⁷ Kainu, Gibɛa nɛ Timinao. Wɛ́lɛ kɛ kwi, an baade nɛ a bualoũɔ.

⁵⁸ A gbɛa Halula, Bezuu, Gedoo, ⁵⁹ Maalata, Betano nɛ Elekonio. Wɛ́lɛ kɛ soolo, an baade nɛ a bualoũɔ.

⁶⁰ Kiliabaali pɔ wɛ̀ mɛ̀ lo Kiliayaaliũ nɛ Labao. Wɛ́lɛ kɛ pla, an baade nɛ a bualoũɔ.

⁶¹ Yuda bùsu wɛ́lɛ pɔ kú gbáauɔ tɔn ke sa. Betalaba, Midini, Sekaka, ⁶² Nibesã, Wisiwɛ́lɛ nɛ Engedio. Wɛ́lɛ kɛ soolo, an baade nɛ a bualoũɔ.

⁶³ Yuda buio i fɔ̃ Yebusi pɔ kú Yelusaleũɔ yào, ã aa ku Yelusaleũ nɛ Yuda buio sãnu e nɛ a gbão.

16

Eflaiũ buio kpaalɛɛa

¹ Yosefu buiɔ́ ní kpaale sè sea za Yuudēi bɔaa ní Yelikoo, Yeliko nibɔna gukpe oi. Za we à pà gbáaa e Beteli bùsu gusísídeu. ² Bɔa Beteli à tà Luzu, ɔ́ à tà e Aaki buiɔ́ bùsuu e Atalo. ³ A gbɛa an bùsu zɔ́le p̄ila be'ae oi e Yafleti buiɔ́ bùsuu e Betoloni z̄ilepɔ́ ní Gezεεo, ɔ́ à gè pè ísialewa. ⁴ Bùsu pɔ́ Yosefu néo Manase ní Eflaiũ buiɔ́ sèn we.

⁵ Bùsu pɔ́ Eflaiũ buiɔ́ sè daedaεon ke: Sea za Atalo Adaa gukpe oi à tà e Betoloni musupɔ́wa, ⁶ ɔ́ à gè pè ísiawa. Za Mikemeta gugbántoo oi an bùsu zɔ́le p̄ai gukpe oie e Taanaki Silo, ɔ́ à p̄ai e Yanɔa gukpe oi. ⁷ Bɔa we à tà Atalo ní Naalatio, ɔ́ à nà Yelikowa e à gè pè Yuudēwa. ⁸ Sea za Tapuawa an bùsu zɔ́le tà be'ae oi Kana d̄ɔi e à gè kà ísiawa. Kpaale pɔ́ Eflaiũ buiɔ́ sè daedaεon we. ⁹ Eflaiũ buiɔ́ w̄éle pɔ́ kú Manase buiɔ́ bùsuuɔ́ v̄i lɔ, an baade ní a bualoũ. ¹⁰ Aai f̄o Kanaa pɔ́ kú Gezεεo bùsu s̄imáo, ɔ́ aa ḡɔ́ we s̄anu ní Eflaiũ buiɔ́ e ní a gb̄ao, āma an zɔ́ne.

17

Manase buiɔ́ kpaalesea

¹ Kpaale pɔ́ Manase buiɔ́ sèn ke. Manaseá Yosefu yoaε. Galada bùsu ní Basana bùsuo ḡɔ́ Manase yoa Makii pɔ́ ũ, asa z̄iḡɔ́e. Ōme Galada mae ũ. ² Yosefu né Manase né k̄in̄iɔ́n ke: Abiezeε, Elēki, Asieli, Sikeũ, Efeε ní Semidao. An buiɔ́ mé kpaaleε bee sè daedaε. ³ Manase né Makii Galada ĩ, Galada Efeε ĩ, ɔ́ Efeε Zelofada ĩ. Zelofadapi i neḡɔ́e io, sema nenɔεo. An t̄ɔ́n ke: Mala, Nɔa, Ōgela, Milika ní Tiizao. ⁴ Aa gè sa'ona Elezaa ní Nuni né Yozueeo ní d̄aanao lè aa m̄è: Dii d̄ile M̄ozie aà bùsu kpaalew̄εε s̄anu ní wá d̄āɔ. Ō Yozuee kpaalèné ní ní des̄o s̄anu, lá

Dii òwa.* 5 Ǿ wà tɔɔle kpaalè Manase buiɔne lee kwi, Galada bùsu ní Basana bùsu pɔ́ kú Yuudē baa gukpeo bàasi, 6 asa Manase bui Zelofada nenɔɔo kpaalesè sãnu ní Manase negɔɔe. Galada bùsu mé gɔ̀ Manase buiɔ lee do pɔ́ ũ.

7 Sea za Asee Manase buiɔ bùsu gè Mikemeta pɔ́ kú Sikeũ gukpe oi. Sea za we an bùsu zɔ̀le tà geɔmidɔ̀kɔ̀i oi e Tapua nibɔnai. 8 Tapua bùsuá Manase buiɔ pɔ̀e, ãma wélepi kú ní bùsu zɔ̀lewae, Eflaiũ buiɔ mé ví. 9 Manase buiɔ bùsu zɔ̀le tà swa pɔ́ wĩ me Kana baa geɔmidɔ̀kɔ̀i oi. Eflaiũ bui wéleɔ kú ní Manase bui wéleɔ we. Manase buiɔ bùsu zɔ̀le bùa Kana baa gugbãntoo oi e à gè pè ísiawa. 10 Eflaiũ buiɔ bùsu ku swapi geɔmidɔ̀kɔ̀i oi, Manase buiɔ pɔ́ sɔ́ gugbãntoo oi e ísiale. Gugbãntoo oi an bùsu zɔ̀le gè pè Asee buiɔ bùsuwa, gukpe oi sɔ́ Isakaa buiɔ bùsuue. 11 Wà wéle pɔ́ kú Isakaa buiɔ bùsuue beɔ ní wéle pɔ́ kú Asee buiɔ bùsuue beɔ kpà Manase buiɔwa: Betesã, Ibleaũ, Doo, Endoo, Taanaki ní Megidoo, ampɔ̀ ní a zɔ̀ewiaɔ. 12 Kási aai fɔ́ wélepiɔ sɔ̀, asa Kanaa gĩ zɔ̀lea bùsupiue. 13 Ké Isailiɔ gbãa è, ɔ́ aa Kanaapiɔ dà zɔ̀zi, aai e ní bùsupi simá wásawasao.

14 Yosefu buiɔ ò Yozuee: Dii báaadàwágu, wa dasikũ maamaa kéwa, ɔ́ bùsu lee do ní kpàwáa? 15 Ǿ Yozuee wemá à mè: Tó á dasi, mé á bùsu gusíside kèé fénèũ, à gé líkpeu, gu pɔ́ Peliziɔ ní Lefai buiɔ kuu, í a gbáala ke. 16 Ǿ Yosefu buipiɔ mè: Gusísidepi a mɔ́wáo, à mɔ́ lè sɔ́ Kanaa pɔ́ kú gusalalauɔ zikasɔ̀go mɔ́pɔ́ ví, an gbé pɔ́ kú Betesã ní a zɔ̀ewiaɔ ní gbé pɔ́ kú Yezeleɔ guzuléuɔ píi. 17 Ǿ Yozuee ò Yosefu né Eflaiũ ní

* 17:4 Nao 27.1-7

Manase buipione à mè: A dasi mé á gbãa maamaa. A kpaalese lee doo, ¹⁸ asa gusisideo de á pó ũe. A a gbáala ke, i gō á pó ũ e a léwa. Baa ké Kanaao sōgo mōpōo vī mé aa gbãa, á n būsū sīmáe.

18

Būsū kīni kpaalea

¹ Isailio kãaa Silo m̄pii, ò aa kpaaukpe dō we. Aa ziblè būsūpiwa, ² āma Isaili bui soplaō mé gō kpaalesesai. ³ Ō Yozuee òné: A o ao dōázi e bōe ni? A ge būsū pó Dii á deziō Lua kpawá sí á pó ũ. ⁴ A á gbéō dile aaõ'aaõ bui n buio, mí n gbae. Aa fele n būsū keele, aai a yá dalau a kpaalea yá musu, aai suomēe. ⁵ A kpaale lee soplae. Yuda buio gō n būsūu geomidokli oi, mé Yosefu buio gō n būsūu gugbāntoo oi. ⁶ Tó a á būsū kpaalea lee sopla yá dālau, à suomēe la, mí kpaalé n gbelaao Dii wá Lua ae. ⁷ Levii buio kpaaleséánō, asa Dii gbagbaa mé n baa ũ. Gada buio n Lubeni buio n Manase buio lee doo sō aa n kpaale sè kò Yuudē baa gukpe. Dii zòblena Mōizi mé kpámá.

⁸ Ké gbéō fele lé dazeu būsū yá dai láu, ò Yozuee yādilené à mè: A ge būsū keele, í a yá dalau, à suomēe, mí kpaalé n gbelaao Dii ae Silo la. ⁹ Ō gbépio pà būsūpia, aa a yá dālau wéle n wéleo lee sopla, ò aa tàò Yozuee kī bōou Silo. ¹⁰ Ō Yozuee būsūpi kpaalè Isaili buipione Dii ae n gbelaao.

Bēyāmeē buio kpaalese

¹¹ Bēyāmeē buio kpaalesè Yuda buio būsū n Yosefu buio būsūo zānguo daedaē. ¹² Sēa za Yuudēi an būsū zōle dō Yelikozi geomidokli oi, à mipè

gusisidewa be'ae oi, ð à tà Betavē gbáau. ¹³ Sea za we à tà Luzu pó wí me lo Beteli geomidokii oi, ð à tà Atalo Adaa pó kú sísí musu Betoloni zílɛpɔ geomidokii oi. ¹⁴ Sea za sísipi be'ae oi à lía geomidokii oi e Kiliabaali pó wí me lo Kiliayaaliü. Wélepiá Yuda buio pɔe. An búsu zóle pó kú be'aen we. ¹⁵ Sea za Kiliayaaliü wénkpe geomidokii a zóle tà gukpe oi e Nefetɔa nibɔnai. ¹⁶ A pìla sísí pó bɔaa ní Beninɔü guzulɛo Lefai guzulɛ gubāntoo oi. A dò Inɔü guzulɛi Yebusio wéle sae geomidokii oi e Logeli nibɔnai. ¹⁷ Sea za we à pài à tà gubāntoo oi e Semesi nibɔnai ní Gelilo pó bɔaa ní Adumiü gbeboleoo ní Lubeni né Bohana gbeo. ¹⁸ A tà sísí pó kú Alaba sɛ sae gubāntoo oi, ð à pìla sɛpiu. ¹⁹ A dò Dɔnkpea sísí gubāntoo oi, à gè pè Isida Wisidewa a gubāntoo oi, gu pó Yuudɛ kàuwa. An búsu zóle pó kú geomidokii oin we. ²⁰ Yuudɛ mé Bÿyámɛɛ buio búsu zóle ü gukpe oi. An búsu zóleon we.

²¹ Wéle pó Bÿyámɛɛ buio ví daedaɛɔn ke: Yeliko, Dɔnkpea, Emekɛzizi, ²² Betalaba, Zemalaiü, Beteli, ²³ Aviü, Pala, ɔfela, ²⁴ Kefaa, Amɔni, ɔfini ní Gebao. Wéle kè kuepla, an baade ní a bualoüɔ. ²⁵ A gbɛa Gabaɔɔ, Lama, Beelo, ²⁶ Mizipa, Kefila, Mɔza, ²⁷ Lɛkɛü, Iipeeli, Talala, ²⁸ Zela, Elɛfi, Yebusio wéle pó wí me Yelusaleü, Gibɛa ní Kiliao. Wéle kè gɛo mɛndosai, an baade ní a bualoüɔ. Kpaale pó Bÿyámɛɛ buio sè daedaɛɔn we.

19

Simɛɔ buio kpaalɛɛa

1 Gbelaa gën plaade Simeo buio sè daedae. An bñsu mé kú Yuda buio bñsu guo. 2 An wéle tón ke: Beeseba pó wí me lo Seba, Molada, 3 Azaasuali, Bala, Eseü, 4 Elolada, Betue, Ooma, 5 Zikilaga, Bemaakabo, Azaasusa, 6 Belebao ní Saluëo. Wéle kè kue'aaõ, ampíi ní ní bualoõ. 7 A gbea Aini, Limó, Etee ní Asão. Wéle kè síiõ, ampíi ní ní bualoõ 8 ní bualoü pó liaio e Baalabee ní Lama Negeneo. Kpaale pó Simeo buio sè daedaen we. 9 Wà Simeo buio bñsupi sí Yuda buio kpaale guue, asa Yuda buio pó zõe. Maa Simeo buio ní kpaale è Yuda buio pó guu.

Zabulni buio kpaaleea

10 Gbelaa gën aaõde Zabulni buio sè daedae. An bñsu zõle tà e Salidi. 11 Sea za we à tà be'ae oi e Malala, õ à pè Dabesewa ní swadõ pó kú Yõkenaü saeo. 12 Sea za Salidi à tà gukpe oi e Kiselo Taboo bñsuu, õ à tà Dabela ní Yafiao. 13 Sea za we à tà gukpe oi e Gatefee ní Etakazinio. O à gè ní Limóo ní Neao. 14 Sea za we à dè Anatõi gugbãntoo oi e à gè pè Ifataeli gugulewa. 15 Kata, Naalala, Simeloni, Idala ní Beteleüo ku a guu lo. Wéle kè kuepla, ampíi ní ní bualoõ. 16 Wélepíõ ní ní bualoõ mé kpaale pó Zabulni buio sè daedaen õ.

Isakaa buio kpaaleea

17 Gbelaa gën síiõde Isakaa buio sè daedae. 18 An bñsu wélen ke: Yezelee, Kesulo, Sunü, 19 Afalaiü, Sioni, Anaala, 20 Labiti, Kisioni, Ebezi, 21 Lemeti, Enganiü, Enada ní Bepazezio. 22 An bñsu zõle lò Taboowa ní Saazumao ní Besemesio e à gè pè Yuudëwa. Wéle kè gëo ní mëndoo, ampíi ní ní

bualou̯o. ²³ Wélepio ní ní bualou̯o mé kpaale pó Isakaa buio sè daedaεo ũ.

Asee buio kpaalesεa

²⁴ Gbelaa gën soode Asee buio sè daedaε.

²⁵ An bùsu wéleɔn ke: Eleka, Hali, Betě, Akesafa,
²⁶ Alameleki, Amada ní Misalao. Be'ae oi an bùsu zǔle lè Kaameliwa ní Sikoo Libenao. ²⁷ Sea za we à èa gukpe oi e Bedagɔ, à pè Zabuloni buio bùsuwa ní Ifataeli guzulεo, à tà Betemeki ní Neielio, ɔ à dò Kabului ɔzεε oi ²⁸ e Abadɔ ní Leobeo ní Hamɔo ní Kanao ní Sidɔ pó de mεεwia ũ. ²⁹ Sea za we à tà Lama ní Tii wéle bíideo, ɔ à pài, à tà Osa oi e à gè pè ísiawa Akazibu saε. ³⁰ Ɔ à gè ní Umao ní Afekio ní Leobeo. Wéle kè mèn bao ní plao, ampíi ní ní bualou̯o. ³¹ Wélepio ní ní bualou̯o mé kpaale pó Asee buio sè daedaεo ũ.

Nefatali buio kpaalesεa

³² Gbelaa gën soolode Nefatali buio sè daedaε.

³³ Sea za Helefi ní Zaananiũ gbéne kpéo an bùsu tà Adami Nεkebu ní Yabenεo e Lakuũ, a zǔlen Yuuděi.
³⁴ Ɔ à èa be'ae oi e Azenɔ Taboo, ɔ à gè ní Hukokoo. Geɔmidɔkɔi oi à pè Zabuloni buio bùsuwa, be'ae oi sɔ Asee buio bùsuwa, gukpe oi sɔ Yuuděwa. ³⁵ An wéle bíideo tón ke: Zidiũ, Zεε, Amata, Laka, Genzaleti,
³⁶ Adama, Lama, Azoo, ³⁷ Kedezi, Edelei, Enazoo,
³⁸ Iloni, Midala'eli, Ɔleũ, Betana ní Besemesio. Wéle kè kεokwi, ampíi ní ní bualou̯o. ³⁹ Wélepio ní ní bualou̯o mé kpaale pó Nefatali buio sè daedaεo ũ.

Dã buio kpaalesεa

⁴⁰ Gbelaa gën soplade Dã buio sè daedaε.

⁴¹ An bùsu wéleɔ tón ke: Zola, Esetao, Iisemesi,

42 Saalebiũ, Ayaloni, Itela, 43 Eloni, Timena, Ekeloni, 44 Eleke, Gibetõ, Baalata, 45 Yehuda, Benebela, Gata Limõ, 46 Meyaakõ ní Lakõo ní bũsu pò bõaa ní Zopeo. 47 Dã buiõ i fõ ní bũsupi sımáõ, õ aa gè lèlè Leseũdeõwa. Aa sĩ aa a gbéõ dèdè ní fẽndao aa zõlèu, õ aa ní dezi Dã tó kpàè.* 48 Wélepõ ní ní bualoũ mé kpaale pò Dã buiõ sè daedaẽõ ù.

Yozuee kpaalesea

49 Ké Isailiõ ní bũsu kpaalekè aa làa, õ aa gbàsa Nuni né Yozuee pò kpàwà 50 lá Dii òwa. Timena Sela pò kú Eflaiũ bũsu gusisĩdeu õ a gbèa, õ aa kpàwà. A kèkè kàlè, õ à zõlèu.

51 Kpaale pò sa'ona Eleazaa ní Nuni né Yozueeo ní Isaili bui uabeleõ kènè ní gbelaaõ Silo Dii aẽ a kpé kpelelẽn we. Maa õ aa bũsupi kpaalè.

20

Misiwẽleõ

(Nao 35.9-34, Iko 19.1-13)

1 Ɔ Dii ò Yozuee à mè: 2 O Isailiõnè aa ní wéleõ dilè ní misiwẽleõ ù, lá má dà Mõizie a òwa, 3 ké gbé pò kai mé mò à gbèdè lí e bàasi tau azia misikii ù ade dae pò asu tõiawà yáí. 4 Tó gbé bàasi tà wélepõ doe guu, aali ze wélepõ bõlèu, i a yã'o wélepõ gbẽzõõnè. Aali aà sí ní wéle guu, aai kpé kpawà aàõ kúrĩõ. 5 Tó tõiõna pèleaazi, aasu gbèdenapi naè a õziõ, asa kai mé mò õ à a gbèdee dè, íie kú ní zãnguo za zio. 6 Iõ ku wélepiu e wà yákpalekeaànõ, e sa'onkia pò kú gõõ bee ge gaò, i gbasã ta a be wéle pò à bõu.

* 19:47 Dõa 18.27-29

7 Ǿ Isailio Kedeſi dīle ado ũ Galile būsuu Nefatali buio būsū sīsīdeu n Sikeũo lo Eflaiũ buio būsū sīsīdeu n Kiliataaba pó wī me lo Hebl̄so Yuda buio būsū sīsīdeu. 8 Yuudē baa gukpe aa Bezeεe pó kú gusalala wáiwaiu dīle Lubeni buio būsū n Gada buio wéle Lamotuo Galada būsū n Manase buio wéle Golanao Basana būsū. 9 Gbé pó kai mé mò à gbēdè, Isailie ge bōmō pó kú n guun nò, aali bàasi ta wéle pó wa dīlepio dou. Beewa gbé pó gà daε pó de aà tōsiwà a e gbépi deo e wà yákpalekaànō gīa.

21

Levii buio wéle (1Lad 6.39-66)

1-2 Levii bui uabeleō gè sa'ona Elezaa n Nuni né Yozueeo n Isaili bui kīni uabeleō lè Silo, aa òné: Dii dà Moizie, ǿ a òé à wéleō kpáwá wàō kuu n wá póo dádākekīio.* 3 Ǿ Isailio wéleε beeō n a dádākekīio kpà Levii buipiowa n pó ũ. 4 Keata buio ǿ gbelaa séia n sé káau, ǿ wà Yuda buio n Simeō buio n Bēyāmεε buio wéle mèn kue'aaōō kpà Levii bui pó aa de sa'ona Aalona bui ũōwa daedaε n kpaale ũ. 5 Ǿ wà Eflaiũ buio n Dā buio n Manase buio lee do wéle mèn kwio kpà Keata bui kīniōwa n kpaale ũ. 6 Ǿ wà Isakaa buio n Aseε buio n Nefatali buio n Manase buio lee do pó kú Basana būsūō wéle mèn kue'aaōō kpà Geesō buiōwa n kpaale ũ. 7 Ǿ wà Lubeni buio n Gada buio n Zabuloni buio wéle mèn kueplao kpà Melali buiōwa daedaε n kpaale ũ. 8 Maa Isailio wélepio kpà Levii buiōwa n a dádākekīio, lá Dii dà Moizie a òwa.

* 21:1-2 Nao 35.1-8

9 Yuda buiò ní Simεο buiò wéle pò wa kpàmáò tón ke: 10 Levii né Keata bui Aalona buiò mé vī, asa ampìò ò gbelaà séià ní sé. 11 Wà Kiliataaba pò wī me lò Heblō ní dádākekīi pò liaiò kpàmá. A ku Yuda buiò bùsu gusísídeue. Aaba mé Anaki buiò dezi ũ. 12 A mò lè wà Heblō buaò ní a bualoũò kpà Yefũne né Kalebuwa kò. 13 Maa wà Heblō pò de gbēdena misiwēle ũ kpà sa'onà Aalona buiòwa ní Libenao 14 ní Yatìio ní Esemòao 15 ní Olonao ní Debiiò 16 ní Ainio ní Yutao ní Besemesio, wélepìò píi ní a dádākekīioe. Bui lεε plapìò wéleò kè kēokwi. 17 Wà Bēyāmeε buiò wéleε beεò kpàmá: Gabaō, Geba, 18 Anato ní Alemò. Wéle kè síiò, ampìi ní ní dádākekīio. 19 Aalona bui sa'onao wéle kè píi kuε'aaō, ampìi ní ní dádākekīio.

20 Wà Eflaiũ buiò wéleε beεò kpà Levii né Keata bui kīniòwà ní kpaale ũ. 21 Gbēdena misiwēle Sikεũ pò kú gusísídeu ní Gezεεò 22 ní Kibezaiũò ní Betolonio. Wéle kè síiò, ampìi ní ní dádākekīio. 23 Aa Dā bui wéleò è mèn síiò lò, Eleke, Gibetō, 24 Ayaloni ní Gata Limò. Wéle kè síiò, ampìi ní ní dádākekīio. 25 Aa Manase buiò lεε do wéleò è pla, Taanaki ní Bileauò, ampìi ní ní dádākekīio. 26 Wà wéle mèn kwipìò kpà Keata bui kīniòwae, ampìi ní ní dádākekīio.

27 Manase buiò lεε do wéle mèn plaò kpà Levii né Geesō buiòwa ní kpaale ũ, Golana pò de gbēdena misiwēle ũ Basana bùsuu ní Besetlao, ampìi ní ní dádākekīio. 28 Aa Isakaa buiò wéleò è mèn síiò, Kisioni, Dabela, 29 Yaamu ní Enganiũò, ampìi ní ní dádākekīio. 30 Aa Aσεε buiò wéleò è lò mèn síiò, Mis-

ala, Abedõ, ³¹ Eleka ní Leobeo, ampíi ní ní dádákekíio. ³² Aa Nefatali buio wéleó è lo mèn àaõ, gbèdena misiwéle Kedesi pó kú Galile búsuu ní Amódooo ní Kaatáo, ampíi ní ní dádákekíio. ³³ Geesõ buio wélepíio kè kue'aaõ, ampíi ní ní dádákekíio.

³⁴ Levii né Melali buio mé gò. Wà Zabuloní buio wéleó kpámá ní kpaale ũ, Yókenaũ, Kaata, ³⁵ Dimena ní Naalalao. Wéle kè síiõ, ampíi ní ní dádákekíio. ³⁶ Aa Lubení buio wéleó è lo, Bezee, Yaaza, ³⁷ Kedemó ní Mefaaó. Wéle kè síiõ, ampíi ní ní dádákekíio. ³⁸ Aa Gada buio wéleó è lo, gbèdena misiwéle Lamotu pó kú Galada búsuu, Maanaiũ, ³⁹ Esebõ ní Yazeeo. Wéle kè síiõ, ampíi ní ní dádákekíio. ⁴⁰ Levii né Melali buio wélepíio kè kuépla. ⁴¹ Levii buio wélepíio ku Isaili bui kínió búsuue. Aa kè pii blakwi plasai, ampíi ní ní dádákekíio. ⁴² Wélepíio de ní pó ũe ní dádákekíi pó lialianzió. Maa wélepíio de pii.

⁴³ Dii búsu pó à a legbè Isailió dezióne kpámá, ò à gò ní pó ũ, aa zòleu. ⁴⁴ Dii ní gbá zé aale kámabo gupíiu, lá à a legbè ní deziónewa.† An ibee e i fõ ní gã fio, Dii ní ibeeo náné ní ɔzi píie. ⁴⁵ Yãmaa pó Dii ò Isailiíne kè pii, a kee i léle páo, baa do.

22

Isaili buies taa Yuudẽ baale

¹ Yozuee Lubení buio sìsi ní Gada buio ní Manase buio lee doo, ² a òné: A yá pó Dii zòblena Mɔizi díléé kúa, mé a zíkè yá pó má òéwa* pii. ³ A gègè e ní

† **21:44** Bɔa 33.14, Ebe 4.1 * **22:2** Nao 32.20-32, Yoz 1.12-15

a gbão i pãkpa á gbé̃zio. A zíkè yá pò Dii á Lua ðiléẽwa. ⁴Lá Dii á Lua á gbé̃pio gbà zé aa kámabò sa lá à a lēgbē̃néwa, à ea ta á be sa, b̃usu pò Dii zòblena M̃oizi kpàwá Yuudē̃ baaleu. ⁵A laaika maamaa àò yādilenẽo ní ikoyā pò Dii zòblena M̃oizi dàé̃o k̃ua, ío ye Dii á Luazi. A aà zé sé s̃usu, ío yá pò a ðilẽo k̃ua. A naaàzi, í zòbleè ní ñòsemendoo teasisai.

⁶Yozuee samaa'òné à ní gbáε, ò aa tà ní be. ⁷M̃oizi Basana b̃usu saalo kpà Manase buiò lēε dowa yāa kò, ò Yozuee b̃usu kpà an gbé̃ pò g̃òwa Yuudē̃ be'ae oi ní ní gbé̃ Isaili bui k̃iniò. Ké Yozuee samaa'òné, ⁸à m̃è: A ea ta á be ní á àizεε z̃òò, p̃otuoò dasidasi ní ánusuo ní vuao ní m̃ogotē̃o ní m̃osi p̃òò ní p̃okasao dasidasi. A ge à á ibεεo p̃ópio kpaalek̃ōε ní á gbé̃o we.

⁹∩ Lubeni buiò ní Gada buiò ní Manase buiò lēε do Isaili bui k̃iniò tò Silo Kanaa b̃usu, aa èa tà Galada b̃usu, b̃usu pò aa g̃ò ṽí yá pò Dii dà M̃oizie a ò yái. ¹⁰Ké aa kà Yuudē̃ kòolou Kanaa b̃usu, aa sa'ok̃ii b̃ò Yuudē̃ saε we. Sa'ok̃ii z̃ò. ¹¹Ké Isaili bui k̃iniò mà aa m̃è: A gwa! Lubeni buiò ní Gada buiò ní Manase buiò lēε doo sa'ok̃ii b̃ò Kanaa b̃usu z̃òleu, Yuudē̃ kòolou. ¹²∩ Isaili bui k̃inipio k̃àaa m̃pii aa gé̃má ní z̃io.

¹³∩ aa sa'ona Eleazaa né Fineasi z̃ì Lubeni buiò ní Gada buiò ní Manase buiò lēε dopiwa Galada b̃usu. ¹⁴Isaili gbē̃z̃òò g̃èaànò gbē̃on kwi, bui ní buio dodo, Isaili bui uabelẽone m̃pii. ¹⁵Ké aa kà Lubeni buiò ní Gada buiò ní Manase buiò lēε dopi k̃ii Galada b̃usu, aa òné: ¹⁶Yá pò Dii gbé̃o ò m̃piin ke, aa m̃è: Náaisaiyā kpeletaan wei? A b̃ò Isailio Lua kpe. A

gi Dii yáí gbã, a ázia sa'okii bò.† ¹⁷ Duuna pó wá kè Peoo‡ i mówáo lé? Baa ké gaga gèwágu, duunapi sãma gi lé wá lé e ní a tiaoe. ¹⁸ Ale bɔ Dii yá kpe gbãe. Tó a gi Dii yãmai gbã, aà pɔ a fẽ Isaili bui píizi ziae. ¹⁹ Tó b̀usu pó a gõ v́ gbãlè, à bua su Dii b̀usuu, gu pó aà zwàakpe kuu, í b̀usu kpaalesewano la. Asu bɔ Dii ge wá yá kpe à ázia sa'okii boo, Dii wá Lua gbagbakipi bàasio. ²⁰ Ké Zela síwena Akãa náaisaiyākè láaipɔ yá musu, Dii pɔ i fẽ Isaili bui píizio lé?§ Akãa i ga a duuna yáí ado s̄o.

²¹ ¶ Lubeni buiɔ ní Gada buiɔ ní Manase buiɔ læe doo ò Isaili bui uabelepɔne: ²² Dii mé Lua Z̄ɔɔde ũ! Dii mé Lua Z̄ɔɔde ũ! A wá yápi d̄s, mé wá ye ápiɔ àò d̄s s̄. Tó wa bɔ Dii kpe, wa gi aà yãmai, ásu wá w̄enagwa gbão. ²³ Tó wa wá sa'okii pi bò bɔa Dii kpe yáie, mé wa sa pó w̄i a pó káteu à tékũ òwà ní sáaukpasao ní pówenti gbaɔ, Dii to à wi wá musu. ²⁴ I ke màa no. Bíli mé wá kú, ã wá bò. Wa m̀è, yá pó á buiɔ o wá buiɔne zian ke: Bó á v́ ní Dii Isailiɔ Luaoi? ²⁵ Dii mé Yuudẽ dà wápiɔ ní ápiɔ zãnguo wá b̀usu z̄sle ũ. A baa kú ní Diioo. Lá á buiɔ gi wá buiɔne aa misiile Diien we. ²⁶ ¶ wa m̀è wá wázia sa'okii boe. I ke wá sa'owà no, ²⁷ a de wá zɔblea Diie seela ũ wápiɔ ní ápiɔ zãnguo ní wá bui pó té wá kpeɔ, wí sa pó w̄i a pó káteu à tékũ ní sáaukpasao o aà ua. Beewa á buiɔ e o wá buiɔne zia, an baa kú ní Diioo boo. ²⁸ ¶ wa m̀è: Tó a bee òw̄e ge wá buiɔne zia, wá oé à Dii gbagbakli taa pó wá deziɔ bò gwa. I ke sa'oa yáí no, seelae ápiɔ ní wápiɔ zãnguo. ²⁹ Kai! Wá f̄s gí Dii yãmai wà bɔ aà yá kpe gbã wà sa'okii pó

† 22:16 Iko 12.13-14 ‡ 22:17 Nao 25.1-9 § 22:20 Yoz 7.1-26

wá sa'owà ní pówentio boo. Dii wá Lua gbagbakii ku gueio, pó pó kú aà kpé kpeele bàasio.

³⁰ Ké sa'ona Eleazaa né Fineasi ní Isaili gbēzō pó kuaàno bui uabele ũ yá pó Lubeni buio ní Gada buio ní Manase buio lε doo ò mà, à kèné na. ³¹ Ǿ Fineasi òné: Wá dō ké Dii kú wá guu gbā. Lá i bo aà kpeo, a Isailio bō Dii wétēamōanēun we. ³² Ǿ Fineasi ní gbēzōpio Lubeni buio ní Gada buio ní Manase buio lε doo tò Galada būsuu we, aa èa tà Isaili pó kú Kanaa būsuoñe ní a baoo. ³³ Yápi kè Isailioñe na, ò aa Lua sáaukpà, aai gea zikai ní Lubeni buio ní Gada buio ní ní būsuo òkpaaoyā'o bo. ³⁴ Ǿ Lubeni buio ní Gada buio tōkpà sa'oklīpie Seela. Aa mè: A de seela ũ wá zānguoe ké Dii mé Lua ũ.

23

Yozuee lεzaa Isailiowa

¹ Ké Dii tò Isailio kámabò ní ibee pó liaañziyo yá musu, a goo gēgē. A gbea Yozuee zikù táotao. ² Ǿ à Isailio sīsi, an gbēzōñi ní dōaanao ní ní yákpalekenao ní ní lakēnao píi, a òné: Ma zikù táotao. ³ A yá pó Dii á Lua kè buie beeñe á yái è. Dii á Lua mé zikàé. ⁴ Ma bui pó gō Yuudē ní be'ae ísia zōo zānguoo būsuo kpaalè á buioñe ní bui pó ma ní dedeo póo. ⁵ Dii á Lua a ožéñzi a ní yáé, i ní būsuo símáé, ío ví lá à a legbèéwa. ⁶ A sōdile maamaa. Aó laai ví, ío zike yá pó kú Mōizi ikoyā lá guuwa. Asu pāale oplaai ge zeeio. ⁷ A baa su ào kú ní bui pó gō á guupio. Asuli ní táao gbagbao. Asuli me á síñnoo. Asuli zōblené à kúlenéo. ⁸ Aó naa Dii á Luazi ado, lá á kè e ní a gbāowa. ⁹ Dii ožé bui zōo gbāozi, gbēe i e á gā fio

e ní a gbão. ¹⁰ A gbé m̀endo i gbẽon òaa sooo fu, ké Dii á Lua lé zikaé, lá à a legbèéwa yáí.* ¹¹ Aò laai ví maamaa, ío ye Dii á Luazi.

¹² Tó a p̀òbòzâkè, mé a na bui p̀ó g̀ò á guupiowa, mé a ní n̄e sè, mé a á baa dàaaín̄o, ¹³ àò d̄s s̄ásá ké Dii á Lua a ea buipiò yáé lo. Aa ḡóe bai ge m̄o ũ ge fl̄aalao ũ á kp̄esae ge k̀òo ũ á w̄éu e a ge mid̄e bùsu maa p̀ó Dii á Lua kp̄awáe beepi guu. ¹⁴ A gwa! Mále gé ḡék̄ii sa. A d̄s á n̄̄̄̄e ní á làasoo p̄ii ke àsi maa p̀ó Dii á Lua òé̄o guu, baa m̀endo i ke famaο. Aa k̀e píie, an kee i léle p̄ão. ¹⁵⁻¹⁶ Lá àsi maa p̀ó Dii á Lua òé̄ k̀é p̄ii, tó a Dii á Lua bàakuaán̄o yá p̀ó a d̄il̄e gb̄o, a ge zobl̄e táaone a kul̄ené, Dii a to àsi b̄èe p̀ó á ò á lee e à ge á mid̄e bùsu maa p̀ó a kp̄awáe beepi guu. Dii a p̀ok̄umabòbòwá, í láa g̀ò bùsu maa p̀ó a kp̄awáe beepi guu.

24

Yozuee gbé̄o gbaa laai Sik̄eũ

¹ Yozuee Isaili buiò k̄aa Sik̄eũ. A Isaili gb̄ẽz̄oo ní ní d̄baanao ní ní yákp̄alekenaο ní ní lak̄enaο s̄isi, ò aa m̀ò s̄i Lua ae. ² ¶ Yozuee ò bílae: Dii Isailiò Lua m̀e, wá deziò ku yãa Uflata baalee, aa zobl̄e táaone. Ablahaũ ní Nak̄oo mae Tela kú ní guu.* ³ ¶ à wá dezi k̄áau Ablahaũ sè Uflata baale, à Kanaa bùsu k̀èl̄eaaño, † ò á tò aà bui k̀ò. A aà gbà Izaaki, ‡ ⁴ ò à Izaaki gbà Yak̄obu ní Esauo. § A Esau gbà Sei bùsu s̄is̄ide.* Yak̄obu ní a n̄̄̄̄ s̄o aa tà Egipi. †

* 23:10 Iko 3.22, 32.30 * 24:2 Daa 11.27 † 24:3 Daa 12.1-6

‡ 24:3 Daa 21.1-3 § 24:4 Daa 25.24-26 * 24:4 Daa 36.8

† 24:4 Daa 46.1-7

5 Dii Mɔzi ní Aalonao zì, † ò à ìadà Egipiɔwa ní yá pò a kè ní guu, ò à wá bólèu. 6 Ké à wá deziò bòlè Egipi, ké wa ka ísiai, ò Egipiò pèlèwázi ní zikasògòò ní sòdeò e Isia Tèai. 7 Ké wa wiilààzi, ò à gusia dà wá zānguo ní Egipipiò, ò a tò ísia kùamá mí. § Wá wé yá pò a kè Egipiòne è. Bee gbèa wa gòoplakè guwaiwaiu.

8 Dii m̀wanò Amòle pò kú Yuudē gukpe oio bùsuu. Ké aa fèlèwá ní zìo, ò Dii ní nàwèè wá ɔzì. A ní mìde, ò an bùsu gòò wá pò ù.* 9 Ké Zipoo né Balaki, M̀abuo kía fèlèwá ní zìo, à Bèòò né Balaaũ sisi aà láaikewá. 10 ¶ Dii gĩ Balaaũ yāmai, a tò à samaa'òwèè, à wá bó Balaki ɔzì. † 11 Bee gbèa wa bua Yuudēwa † wa ka Yeliko. ¶ Yelikodepiò zìkàwanò. Amòleò ní Peliziò ní Kanaaò ní Itiò ní Giigasiò ní Iviò ní Yebusiò zìkàwanò lò, ò Dii ní nàwèè wá ɔzì. 12 A Bèòò gbàè wá ae, § aa Amòleò kía gbèòon plaò yàwèè. I ke wá fènda ge wá ka mé ní yáo. 13 A t̀òle pò wámè wa a zìkèò kpàwá ní wéle pò wámè wá kàlèòò, ò wá kú wélepiò guu. Wále vèebu ní kù kpé pò wámè wá bàòò bè ble.

14 ¶ Yozuee m̀è: Aò Dii vía ví, íò zòbleè síana ní nòsemendoo. A t́aa pò á deziò zòblèné Uflata baale ní Egipiò bò á guu, í zòble Diiè. 15 Tó zòblea Diiè kèé íi, à zè ní t́aa pò á ye zòblèò gbã, t́aa pò á deziò zòblèné Uflata baaleòon nò, Amòle pò á kú ní bùsuuò pón nò. Mapi ní ma bedèò sò, Dii wáò zòbleè. 16 ¶ gbèò wèwà aa m̀è: Kai! Wá f̀ p̀akpa Diizi wà zòble t́aaòneo. 17 Dii wá Lua mé wá bó zòbleu Egipiò bùsuu ní wá

† 24:5 Bòa 3.7-10 § 24:7 Bòa 14.1-31 * 24:8 Nao 21.21-35

† 24:10 Nao 24.10 † 24:11 Yoz 3.14-17 § 24:12 Bòa 23.28

maeo. Ɔme dabudabu zɔɔpio kè wá wáa, à wá d'áa wá taa'oa guu pii, à wá b'ó bui p'ó wa g'ɛn'laɔ ɔz'í pii. 18 Dii mé Amɔeɔ ní bui p'ó kú b'usuε beeoɔ yàw'ɛε. Dii wáɔ z'ɔbleè s'ɔ, ɔme wá Lua ũ.

19 Ɔ Yozuee ò gb'ɛɔne: A e z'ɔble Diiεo. Asa aà kua adoae, ìli sí sàao. A á tàaeɔ ní á duuna k'ɛw'áo. 20 Baa ké à y'amaak'ɛé y'aa, tó a p'ákp'aaazi, ále z'ɔble dii z'ìl'ɔne, a εa y'áyiaw'áε, i á midε. 21 Ɔ gb'ɛɔ ò Yozueeε: M'aa no! Dii wáɔ z'ɔbleè. 22 Ɔ Yozuee òn'ɛ: Am'ε á áz'ia seeladeɔ ũ, a z'εð àɔ z'ɔble Diiε. Ɔ aa mè: A seeladeɔn wá ũ. 23 Ɔ Yozuee mè: Tó màaε, à dii z'ìl'ɔ p'ó k'úán'ɔɔ b'ɔ á guu, í á s'ɔ kpa Dii Isailiɔ Luawa. 24 Ɔ gb'ɛɔ òè: Dii wá Lua ɔ wáɔ z'ɔbleè, w'íɔ aà y'ama.

25 Zibeez'í Yozuee id'ada Dii bàakua'n'ɔ y'áwa gb'ɛɔne Sikεũ we. A èa à aà ikoy'áɔ ní y'á p'ó a d'ìl'ɔ òn'ɛ, 26 ɔ à y'ápio kè Lua ikoy'á láu. Ɔ à gb'è gb'ène se p'èle gb'èneli gb'áu Dii sísik'í* we. 27 Ɔ a ò gb'ɛɔne: A gwa! Gb'εε bee mé aɔ d'εw'ɛε seelade ũ. Gb'epi y'á p'ó Dii òw'ɛε mà pii. Aɔ d'εé seelade ũ, ké ásu m'ɔafilike á Luaεo. 28 Yozuee gb'ɛɔ gb'àε, ɔ baade tà a w'él'εu.

29 Y'á beeo gb'εa Dii z'òblena Yozuee, Nuni né g'à a w'è bas'ɔokwide guu. 30 W'à aà v'ì b'usu p'ó d'ε aà kpaale ũ guu Tim'εna Sela, εflaiũ buiɔ b'usu s'is'ideu Gaasi gb'èsis'í g'ugb'ántoo oi. 31 Isailiɔ z'ɔblè Diiε ní n'òsemendoo Yozuee g'ɔɔ ní g'ɔɔ p'ó gb'ɛz'ɔɔ p'ó g'èg'è dea'alaɔ kuo. Gb'ɛz'ɔɔpio wes'í y'á p'ó Dii kè Isailiɔnelε piiε.

32 Yosefu g'εwa p'ó Isailiɔ b'òð Egipi s'ɔ,† aa v'ì Sikεũ t'ɔɔle p'ó Yak'ɔbu lù guuε. A lù Sikεũ mae Am'ɔɔ néɔwa

* 24:26 Daa 12.6-7, 33.18-20, 35.4 † 24:32 Daa 50.24-25, Bɔa 13.19

ánusu ɔwatɛ basɔɔe.† Tɔɔɛpi ku Yosefu buiɔ kpaale guue. ³³ Ké Aalona né Eleazaa gà, ɔ wà aà vɪ̀ sìsì pɔ́ de aà né Fineasi kpaale ũ pɔɛu Eflaiũ buiɔ bùsu gusiɪdeu.

† **24:32** Daa 33.19, Zln 7.16

Bibeli Luayátaala
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9